

SLOVENSKI NAROD

Izjava vsak dan popoldne, izjemoma nedelje in praznika. — Inserati do 30 peti & Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 300 vrst & Din 3.—, večji inserati peti vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inseratni tavek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopis se ne vračaja.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO

LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

PODEUŽNICE:

MARIBOR, Grajski trg št. 8 — — — — — ČELJE, Kocenova ulica 12. — Tel. 190,
NOVO MESTO, Ljubljanska c. Tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri poštnešnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

CENTRUM ZA HITLERJA

Senzacionalna deklaracija centra — Hitler v škripcih: v vlado in pod kontrolo ali pa še nadalje v opoziciji

Pariz, 13. avgusta. AA. Iz Berlina javljajo, da je senzacionalna deklaracija centra, v kateri se centrum izraža, da je pripravljen z nacionalnimi socialisti osnovati parlamentarno koalicio, presenetila tako Hitlerjeve kakor tudi nemško vlado. Vlada je iznenadena nad to izjavo, ker daje centrum na ta način Hitlerjem možnost, da v državnem zboru formirajo večino, da vržejo predsedniški kabinet in da Hitler sestavi novo vlado.

Vse pa seveda zavisi še od tega, ali bo Hitler sprejel pogoje centra. Ti pogoji pa niso prav težki. Centrum zahteva, da Hitlerjeva vlada, ki bi jo centrum podpiral, ne sme biti čisto Hitlerjevska, da centrum ne zahteva zase ministrskih portfeljev. Poleg tega bi se Hitlerjev kabinet moral zavoliti, da bo spoštoval ustavo in da bo vladal državo po parlamentarnih načelih. S pogojem, da vlada ne sme biti čisto Hitlerjevska, hoče centrum na vsak način gene-

ralu v Schleicherju zagotoviti položaj vojne ministra. Vprašanje je zdaj, kaj bodo Hitlerjevi odgovorili na to centumsko ponudbo. Znano je samo mišljenje berlinskih nacionalnih socialistov, katerih glasilo »Der Angriff« je prinesel članek o tej ponudbi. Značilno je, da niti ta list tokrat ni prebrobil odgovoril. »Der Angriff« izpoveduje samo veliko nezupanje nasproti ponudbi centra, češ, da je samo manever centra proti nacionalnim socialistom. List meni, da bi centrum rad zapeljal Hitlerjeve v parlamentarno vlado samo zato, da bi jih kompromitiral in da bi jim pozneje v državnem zboru delal sitnosti in težave.

Vlada pa doslej ni še ničesar ukrenila in kancelar Papen še ni povabil Hitlerja na razgovor. Hitler se bo po vsej priliki sestel s Papenom in Hindenburgom morda šele v ponedeljek.

Na vsak način se Hitlerju v tem tre-

nutku nalagajo težke naloge. Proti se mu lepa prilika, da postane parlamentarni kancelar. Toda to pomeni zanj biti odvisen od centra, kar je na vse zadnje kompromitiranje, ker mu centrum gotovo ne bi hotel pomagati pri njegovih stremeljih, da zadovolji svoje pristaše. Mimo tega se Hitlerju nudi možnost, da v predsedniško vlado vstopi kot kancelar, kar pa spet pomeni, imeti zelo malo oblasti, dočim Hitlerjevi želijo vso oblast. Če pa Hitler ne sprejme niti ene niti druge rešitve, mu preostane samo še borba v parlamentu. To bi se pa reklo izjaviti neskončne parlamentarne počitnice ali pa celo razpust parlamenta. Tedaj bi se morala začeti borba zunaj, kar pa spet pomeni nevarnost, da se stranka zlomi in ubije. Katere rešitve se bo Hitler priporil, bo pokazala najbližja bodočnost. Dotlej pa bo položaj ostal nejasen.

Prihod naših izseljencev iz Holandske

Prisrčen sprejem naših rojakov na Jesenicah in v Ljubljani

Jesenice, 13. avgusta.

Snoči ob 18. je prispel na Jesenice vlak, ki je pripeljal okrog 190 naših izseljencev iz Holandske, ki so prišli na kratek oddih v domovino, med njimi je pa tudi mnogo talih, ki so se morali vrniti v domovino, ker v tujini ni dela. Sprejem na Jesenicah je bil veličasten. Ko je vlak zavozil na postajo, je zaigrala Krekova godba pozdravno koračnico in ko so izseljenci izstopili, jih je prav prisrčno pozdravil župan g. Zabkar, želeč jim iskreno dobrodošlico. V imenu Rafaelove družbe jih je pozdravil g. Marinek, potem jim je po požele prisrčno dobrodošlico še župnik Kastelic. Sprejema rojakov se je udeležil tudi holandski pater Teotin, ki biva že pol leta v Ljubljani, da se nauči slovensčine.

Povratniki so bili nad sprejemom vidno vzradoščeni, mnogi so od radosti plakali, ko so zopet stopili na domača tla in zagledali naše lepe planine. V imenu vseh se je zahvalil za sprejem predsednik Zveze jugoslovenskih društev sv. Barbare na Holandskem Alojzij Kromovšek. Potem so se izletniki z avtomobili odpeljali na Lesce in na Brezje, zvečer so se pa vrnili na Jesenice.

Ljubljana, 13. avgusta.

Davi ob 8.30 so se zbrali na peronu glavne kolodvoru v Ljubljani predstavniki raznih oblasti, korporacij in strokovnih organizacij k sprejemu izletnikov iz Holandske. Banskou upravo je zastopal šef Izseljeniškega urada g. Pink, mestno občinski svetnik dr. Šubic, dalje g. Kravos za Narodno strokovno zvezo in Savez organizacij izseljenikov v Zagrebu, dr. Pegan za Rafaelovo družbo itd. Na peronu je bila zbrana tudi godba »Zarje« pod vodstvom g. Dolinarja.

Vlak je prispel ob 9.10 s 25 minutno

zamudo. Ko je zavozil na postajo, je množica občinstva na kolodvoru začela viharno vzvikati, godba je pa zaigrala pozdravno koračnico. Takoj po prihodu vlaka so izletniki izstopili. Prispelo jih je okrog 110, drugi so prispeli že snoči.

Pred kolodvorom je izletnike najprej toplo pozdravil komisar g. Fink v imenu banske uprave, poudarjajoč, da banska uprava želi, da bi se kar najbolje počutili v Ljubljani. V imenu občine je izrekel prisrčno dobrodošlico občinski svetnik dr. Šubic, v imenu Rafaelove družbe je spregovoril dr. Pegan, v imenu Narodno strokovne zveze in Saveza organizacij izseljenikov v Zagrebu, g. Kravos. Vsi govorniki so izrazili željo, da bi se izletniki kar najbolje počutili na domačih tleh. Domovina ni pozabila svojih zvestih sinov, veseli se njihovega povratka in lajšala bo bedo onih, ki jim je tujina zaprla vrata. Pozdravni govori so izletnike do solz ganili.

Za pozdrave se je zahvalil duševni vodja organiziranega izleta župnik Oberžer, ki je poudarjal, da je bil zanišan še večji izlet naših ljudi v domovino, žal je pa gospodarska kriza marsikoga prisilila, da opusti to misel. Povratek v domovino je dvojnega značaja: za ene je vesel, ker gre za izlet, za druge je žalosten, ker so morali iz tujine ki zanje nima več kruha. Apeliral je na oblasti da se zavzamejo za te reveže.

V imenu Jugoslovenske strokovne zveze in Krekove mladine je pozdravil izletnike g. Rozman, nato se je pa za lep sprejem zahvalil predsednik Zveze jugoslovenskih društev sv. Barbare na Holandskem g. Kromovšek, v imenu Slovencev in Jugoslovencov v Porenju in na Westfalskem pa g. Vabč.

Godba je zaigrala še dva komada v pozdrav, potem so se pa izletniki razšli po mestu. Na Holandsko se vrnejo 29. t. m.

Španski uporni generali pred sodiščem

Sanjurjo je poskušal izvršiti samomor — Aretirani oficirji so se v zaporu uprli, vendar pa so jih zopet kmalu obvladali

Madrid, 13. avgusta. Kakor zagotavljajo v okolici vlade, je definitivno vzpostavljeno mir in red po vsej državi razen v nekaterih manjših krajih, kjer je prišlo še do nekaterih spopadov med vstaji in četami, ki so zveste vladi. Ta prvi monarhistični poskus prevrata se je docela izjalovil in se je končal z zmago španske radikalne republike. Glavno iniciativo za monarhistični pokret je dal vodja vojaške junte general Sanjurjo, ki so ga na meji ujeli in privlekli v Madrid. Bil je takoj oddan v policijske zapore in tudi takoj zasiljen.

Španska republikanska javnost je silno ogorčena proti početju visokih častnikov, ki so rušili mir in red v državi. Do sliov je že zahtevalo, naj se generali takoj obsojijo na smrt. Vlada si je pridržala svobodno roko glede kazni, ki naj doleti krivce. Ministrski predsednik Azana je včeraj izdal odredbo, s katero je kaznovanje krivcev poslednjega revolucionarnega prevrata docela pridržano republikanski vladi. Včeraj je bila izdana tudi odredba, po kateri se določajo težke kazni za vse one, ki z besedo, v tisku ali z dejanji ogro-

žajo mir in red ali obstanek republike. Vojaško sodišče, ki je pričelo včeraj zasediti v Seville, je že odstavilo 30 visjih častnikov. V evillskih zaporih je mnogo aretiranih monarhistov in komunistov. Aretiranci so poskušali organizirati upor v kaznilišču. Deloma jim je to uspelo in so celo zažgali kaznilišču. Zgorel je eu objekt kaznilišnice. Aretirani uporniki so vdrli na kazniliško dvorišče, kjer so jih pa stražniki kmalu obvladali in jih znova pozapirli. Generalna stavka, ki so jo proglasili delavski sindikati v Seville, da bi tako onemogočili uspeh monarhističnega prevrata, je bila prekinjena. Masa ljudstva je navallala na razne stavbe in poslopja, ki so bile last monarhistov in klerikalcev. Hiše so zažgale, v San Sebastianu je množica demonstrantov skušala vdreti v palačo guvernerja, civilna garda pa je demonstrante razgнала. Pri tem je bil en demonstrant ubit, 10 pa hudo ranjenih.

Kakor poročajo iz Juelve, je skušal general Sanjurjo v hipu, ko stražniki niso strogo pazili nanj, izvršiti samomor. Stražniki pa so to še ob pravem času preprečili.

„Ljubljana v jeseni“

Letošnja velesajmska prireditelj »Ljubljana v jeseni«, na katero se z vso vestnostjo in ljubeznijo pripravljajo mnogobrojni sodelavci, nam bo podala nov dokaz marljivosti in kulture našega naroda. Ta prireditelj bo niz razstav kulturnega in gospodarskega značaja. Kmetijska razstava bo obsegala strokovno-poučni kmetijski odelek, sirsarsko in mlekarstvo razstavo, razstavo jajc, čebelarstvo razstavo in sejem za med, zelenjadno razstavo, vinsko razstavo in sejem. Priključena ji bo razstava goveje živine montafonske pasme, ki jo priredi 3. in 4. septembra živinorejska zadruga »Jugomontafon« in pa razstava perutnine in kuncev, ribic in ptic, ki jo priredi društvo rejcev malih živali »Živalca« in se vsi ves čas trajanja velesajma. Pripravlja se tudi velika razstava plemenskih konj. Seveda na kmetijski razstavi ne bo manjkalo poljedelskih strojev in orodja. Razstavo čistokrvnih psov vseh pasem priredi dne 8. septembra Jugoslovenska kinološka zveza. Razstavljenih bo preko 300 teh najzvestejših spremljevalcev človeka. Alpska razstava bo zelo zanimiva in slikovita. V Dioramah, modelih in slikah bodo prikazane naše pomorne planine in letnem in zimskem času, njih rastlinstvo, živalstvo in kamenje, kočje in zatočišča, oprema alpincev in gorških lovcev, smučki sport, plezalne ture itd. Sodelujejo vsa naša sportna in planinska društva in klubi ter naša univerza po svojem botaničnem, geološkem in meteorološkem institutu. Alpinski razstavi bo priključena tujsko-prometna razstava, ki jo organizira tujsko-prometni svet banske uprave dravske banovine.

Ze lanskoletna taka razstava na velesajmu je zadivila vse obiskovalce, letos pa bo prikazan še nov material. »Razstavo slovenske knjige« prirede letos prvič slovenska založništva in knjigarne. Obiskovalcu se bo nudi lep pregled plodonosnega dela zadnjih deset let na književnem polju. Umetnostne razstave na velesajmu so že dobro poznane. Letos pa bo prirejena razstava upodablajoče umetnosti »Žena v slovenski umetnosti«, na kateri sodelujejo malone vsi pomembni slovenski slikarji in kiparji. Fotoklub v Ljubljani priredi jugoslovansko-amatersko razstavo umetniških fotografij s sodelovanjem najboljših fotografirjev iz vse države. Naše vrle gospodinjice prirede veliko razstavo »Domače ognjišče«, ki bo prikazala pregled gospodinjskih šol, skavtske organizacije, telesno nego gospodinjic, počitniške domove, prehrano preproste in moderne plinske in električne kuhinje, tehnične pripomočke in potreščine v kuhinji, pripravljanje kuhane in surove hrane pred očmi obiskovalcev, konzerviranje in vkletenje sadja in sočivja, higijeno v kuhinji itd. Tako bo ta razstava najzanimivejša učiteljica našim gospodinjam in njihovim pomočnicam. Industrijski in obrtni oddelek jesenskega velesajma bo obsegal pohištvo in stanovanjsko opremo, živila, radio in nešteto izdelkov za dnevno uporabo in pa sezonskih predmetov. Lepo oblikovano razstavo priredi tudi naša zbornica in pa v lastnem oddelku tudi oddelek za pospeševanje obrti naše banovine. Kot posebni prireditvi za časa jesenskega velesajma omenjamo revijo narodnih noš, ki bo 4. septembra in pa tekmovalni slovenskih harmonikarjev 11. septembra na velesajmu.

Obiskovalci imajo na podlagi sejemske legitimacije polovično vožnjo in naj ga ne bo med nami, ki si ne bi ogledal te prireditve. Saj bo ta razstava plod tisočih pridnih žilavih rok kmeta, delavca, obrtnika, gospodinjice, kulturnega delavca

Dvolična vloga fašizma

Mussolini v Rimu in Mussolini v Ženevi — Kaj je z italijanskimi bombnimi letali — Oboroževanje in nove mednarodne koalicije

Pariz, 13. avgusta. Francoski tisk se še vedno obirno bavi z vprašanjem razorožitve in organizacije mednarodnega mira. V »Populaire« je napisal Leon Blum obširen članek, v katerem pravi med drugim: Ne italijanska, ne nemška nevarnost nas ne sme ovirati, da ne bi nadaljevali dela za organizacijo mira in svetovno razorožitve. Baš ta nevarnost nam mora dati novega poguma in novega zaleta, da podvojimo svoje napore. Ako je italijanski fašizem nevaren za svetovni mir, potem ne preostaja nič drugega, kakor da ga razorožimo. Treba je enkrat za vselej prekiniti dvoilično vlogo fašizma z njegovimi lastnimi argumenti. Mora se naposled jasno razčistiti, kateri Mussolini je pravi: ali oni v Rimu, ali pa oni, ki se kaže v Ženevi v povsem drugi luči. Fašistično Italijo je treba prisiliti, da prične z razorožitvijo in da pristane na vzajemno kontrolo razoroževanja, da odpravi svoja velika bombna letala in sprejme predlog internacionalizacije civilnega letalstva. Če

pa bi koncem koncev Italija odbila celo to, kar je sama predlagala, potem jo je treba ožigostati pred svetom, kar bi bilo pri znani občutljivosti fašizma še najuspešnejše sredstvo.

V listu »La République« pa piše Albert Lame med drugim: Če se upošteva sedanje stanje oborožitve sveta in možnost novih mednarodnih zvez, potem se mora Francija pomiriti s tem, da ne bo nikoli dovolj oborožena, da bi mogla preprečiti vojno. Naši vojaški strokovnjaki imajo pred očmi edini cilj, da bi ustvarili dovolj močno vojsko, ki bi mogla v primeru novega oboroženega konflikta zagotoviti Franciji zmago. Njihova skrb torej ni, da bi nam zagurali mir. S tega etališča pa je treba gledati na vse nadaljnji razvoj. Ne glede na to, ali bo Hitler prišel na krmio ali ne, moramo mi vztrajati na tem, da se izvede razorožitev in uvede mednarodna kontrola, ker je samo na ta način mogoče zagotoviti trajen mednarodni mir.

Padec cene pšenici v Franciji

Pariz, 12. avgusta. d. Včeraj se je vršilo posvetovanje francoske vlade zaradi katastrofalnega padca žitnih cen v Franciji. Dočim se je še pred štirinajstimi dnevi prodajala pšenica po 179 frankov, je padla cena zadnje dni na 125 in na deželi celo na 105 frankov. Deloma je to posledica spekulacije ob žetvi, deloma pa gre za padec cen kot posledico sivočasno za časa Tardieujeve vlade umetno zvišanih cen pšenice.

Italijanska špijonaža

Pariz, 13. avgusta. V Nizzi so prišli na sled veliki špijonažni zaroti na korist Italije. Aretiranih je bilo 12 oseb, ki so se vse priznale, da so bile v službi italijanske špijonaže.

Potres v Anatoliji

London, 13. avgusta. V Anatoliji je napravil potres zopet veliko škodo. Najhujše je prizadeto mesto Mugla, ki je skoro popolnoma porušeno. Dosedaj še ni znano, koliko je zahtevala katastrofa človeških žrtev.

Nov letalski rekord

Pariz, 12. avgusta. AA. Letalec Marcel Haeglen je potolkel svetovni hitrostni rekord na 2000 km. Iz Etampesa se je dvignil davi ob 6.26 in se vrnil ob 14. uri. Letel je 7 ur 35 minut in 15 sekund. Dosegel je hitrost 263.600 km na uro. Dosedanji rekord, ki ga je bil dosegel poročnik Vaisseau v Parizu, je znašal 228.126 km.

Postani in ostani član Vodniške družbe!

Vabilo na pravniški kongres

Ljubljana, 13. avgusta.

Peti kongres pravnikov kraljevine Jugoslavije se bo vršil letos v začetku meseca oktobra v Dubrovniku. Točen datum kongresa še ni fiksiran, pa se bo objavil v nekaj dneh. Na kongresu se bodo obravnavale tale vprašanja: 1. Vprašanje ustnega testamenta, referenti univ. prof. dr. Arandjelović (Beograd), advokat dr. I. Pavlas (Novi Sad), apelač sodnik dr. R. Sajovic (Ljubljana), kasac. sodnik S. Šapčanić (Beograd), advokat in kasac. sodnik v pok. I. Vuković (Zagreb); 2. Vloga preiskovalnega sodnika v sodnem kazenskem postopku, referenti: državni tožilec dr. I. Jančić (Maribor), advokat dr. T. Jančić (Zagreb) in apelač. sodnik B. Pročić (Beograd); 3. Hipoteka na morskih ladjah, referenti: advokat in privat. docent dr. J. Mogan (Zagreb), advokat in privatni docent dr. B. Furlan (Ljubljana), univ. asist. I. Pržić (Beograd) in advokat dr. V. Škarica (Split); 4. Trošarina kot vir dohodkov v proračunih države, banovina in občin, referenti: državni podtajnik v pok. dr. D. Letica (Beograd), višji finančni svetnik dr. I. Ditz (Ljubljana) in zborniški tajnik dr. V. Lumaček (Zagreb). — Referati bodo izdani v najkrajšem času v posebni knjigi. — Po dosedanjih načrtih se bo po končanem kongresu vršil tudi skupni izlet v Kotor.

Odbor društva Pravniki vabi vse člane, da se kongresa v čim večjem številu udeležijo in sprejema tozadovne prijave tajništvo do incl. 15. septembra t. l., pri čemer se opozarja, da se bodo upoštevali samo oni člani, ki s članarino niso v zaostanku. Obenem s prijavo je plačati tudi kongresno članarino, ki znaša 100.— Din, za rodbinske člane 80.— Din, za državne in samoupravne uradnike 60.— Din. Odnosno za rodbinske člane 50.— Din. Članarina naj se plača s poštnimi poštnicami, ki se dobe pri odbornikih v Ljubljani in v Celju pri g. dr. adv. dr. Juro Hrašovcu, v Mariboru pri g. dr. tož. dr. Jančiću in v Novem mestu pri g. sodnem svetniku dr. Kudru. V prijavi naj se zlasti tudi naznači, ali potuje udeleženec sam, ali z rodbinskimi člani in kakšno nastanitev želi. Kongresna uprava je že podvela potrebne korake, da se dovolijo običajni popusti na železnica in morskih ladjah. Za udeležence iz Slovenije bo verjetno najprejkladnejša pot z vlakom do Splita in naprej s parobrodom do Dubrovnika.

Pri tej priliki se vabijo tudi vsi člani, ki se zanimajo za posamezna temata, ki bodo

na dnevnem redu kongresa, da se temeljito pripravijo za debato, ki bo sledila referatom, tako da bo kongres tudi v tem oziru dosegel znanstveno višino.

Odbor društva »Pravniki«.

Vročinski val se bliza

London, 13. avgusta. V vsej Angliji traja še pet dni nezonsna vročina. Na solncu kaže toplomer povprečno nad 50 stopinj, v senci pa zadnje tri dni ni padel izpod 40 stopinj. Zaradi silne vročine so morali ustaviti vse delo v tovarnah in uvesti samo nočno delo. Po ulicah so morali namestiti posebne škropilnice, da neprestano škrope in tako preprečijo razhajanje asfalta. Mnogo ljudi je oholelo na solnčarici in po dosedanjih podatkih je bilo že nad 100 smrtnih primerov.

Pariz, 13. avgusta. Vročinski val je dosegel še Francijo. Ze včeraj je temperatura naglo naraščala in je danes dopoldne že ob 9. dosegla v Parizu v senci 33 stopenj, s podeselja pa javljajo, da znaša zlasti v južni Franciji nad 40 stopenj.

Za poplavo še kolera

London, 13. avgusta. Poplavna katastrofa v Mandžuriji se veča od ure do ure. Mesto Harbin je že popolnoma uničeno in večji del hiš je voda že porušila. Odnese la tudi pet vojaških mostov, ki so jih zgradili Japonci. Tudi kolera se rapidno širi in število mrtvih od ure do ure narašča. Posebno hudo je razširjena ta nevarna bolezen v Ylanu in Harbinu. Samo v teh dveh mestih je umrlo na kolero po dosedanjih podatkih 50.000 ljudi.

Tudi Indiji grozi poplava

Bombay, 13. avgusta. V provinci Sind grozi zopet katastrofalna poplava. Zaradi trajnega deževja je reka Vegari tako narasla, da grozi resna nevarnost, da se nasipi, ki ščitijo velike in rodovitne pokrajine, porušijo, kar bi imelo za posledico nedogledno katastrofo. Prebivalstvo se boji najhujšega in v paničnem begu zapušča svoje domove ter se seli v gorovje. V spominu so še lanske poplave, ki so trajale več mesecev in ki so zahtevale na tisoče in tisoče človeških žrtev.

INOZEMSKE BORZE.

Curli, 13. avgusta. Pariz 20.12, London 17.86, Newyork 513.75, Bruselj 71.30, Milan 26.28, Madrid 41.35, Amsterdam 206.80, Berlin 122.275, Sofija 3.72, Praga 15.185, Varšava 57.50, Bukarešta 3.05.

Za povzdigo in napredek Dolenjske

Še o elektrifikaciji — Z dobro reklamo in zmernimi cenami bo Dolenjska mnogo pridobila

Trebnje, 12. avgusta. Kljub temu, da imajo dolenjske pokrajine vse naravne pogoje za uspešen razvoj tujkega prometa, kljub temu, da se je v zadnjem času storilo v propagandnem pogledu vse za povzdigo in napredek Dolenjske — saj smo potom dnevnega časopisa in pa na raznih tujko-prometnih sestankih povsod in ob vsaki priliki opozarjali na vse lepote in zanimivosti do zadnjih časov še skritih, a tako prijetno in polno zanimivih krajev v gozdnatih dolenjskih predelih, ki napravijo na tujca že pri prvem obisku nepozabno vtis, kljub temu

nismo dosegli onega efekta, ki smo ga upravičeno pričakovali glede na vse navedene naravne predpogoje, ki jih ima ravno naša Dolenjska. Ugotovili smo, da je temu neuspehu mnogo krivo zamaranje dežele od strani javne uprave, saj je vprašanje elektrifikacije za nas ostalo še nerešeno in je povsem na mrtvi točki, na ugodno rešitev v pogledu vodovodnih naprav ni misliti, na dovršitev in pa izpeljavo deloma že uzakonjenega železniškega programa pa v doglednem času ne smemo niti računati. Povsod, kjerkoli opozarjamo na vse te in najglavnejše nedostatke za povzdigo naših krajev, naledimo na gluha ušesa ali pa nam povedo ono o krizi. Vemo — kriz je in kriza! Kljub temu pa ne smemo in ne moremo preko dejstva,

da smo zastopavljeni, že prej pred krizo, sedaj v krizi, in da bomo še potem po krizi. Pred nastopajočo dobo krize smo bili nedostatkov krivi sami, saj se je tedaj le malokdo spomnil Dolenjske; v dobi krize ni primeren čas za izvirštev teh del, ker ni denarnih sredstev na razpolago; po krizi bodo pa trajale posledice krize in zopet bomo Dolenjci v krizi in tema bo svetila vsem elektrike železnim Dolenjem vse dotlej, dokler ne nastopi neka višja sila in nam izpolni naše pravilne želje in zahteve ter nas obsije z dobrodejimi žarki električne energije.

Pri vprašanju elektrifikacije bo gotovo zanimalo vso javnost, posebno pa Dolenjce, misljenje elektrifikacijskega odbora, ki s svojo okrožnico vsem interesiranim občinam sporoča naslednje: »Za zdavnaj je minil 17. oktober 1931, ko je bil izvoljen širši in ožji odbor v svrhu pospeševanja elektrifikacije Dolenjske. Kje je — kaj dela, da ni videti nič vidnih uspehov njegovega življenja in delovanja? Da ne bo neupravičena kamna, naj podam prav na kratko sliko dosedanjega dela in kaj naj ukrenemo. Ko ne bi gospodarska kriza preštevila prav zadnjega dinarja, bi skilcal večkrat sejo. A ni kazalo, ker ni take nujnosti, da bi odtehtalo materialne žrtve. Najprej smo zbrali vse podatke, koliko bi vsaka občina porabila električnega toka za žarnice, motorje itd. Precej dolgo je trajalo, da smo dobili od vseh zainteresiranih občin potrebne podatke. Iz nabranih števil smo sestavili pregledno tabelo in vse skupaj izročili g. ravnatelju KDE s prošnjo, naj sestavi proračun našega omrežja. KDE so obljubila, da dobimo proračun, ko bodo pregledale vse teren in ga pretrahirale, kar se bo zgodilo, ko mine mraz in izgine sneg. Ko sta ta dva odšla, je bil podpisani večkrat v Ljubljani in drezal in prosil, naj se gotovo s kočevsko progno izpelje tudi trebanjsko-novomeška. Odgovor: dajte nam denar na razpolago, pa bomo prišli!

A denarna kriza je zaprla vse vire. KDE niso mogle izrabiti še dovoljenih kreditov, ker ni bilo denarja. Namesto da bi razširile svoje delo, so ga skrcile, ker ni bilo denarja ne za material, ne za delavske plače. Mislimi smo, naj bi denarni zavodi zainteresiranih občin spravili denar za naše omrežje skupaj. Do tega pa ni moglo priti, ker tudi tam ni denarja. Iz enakih vzrokov bo morala počakati tudi kočevska progna, akoravna je pogodba za letošnjo jesen že sklenjena in obojestransko potrjena. Torej denarja ni in to je tista mrtva točka, preko katere ne moremo iti. Zato moramo čakati. In tudi pripravljati se. I. T., član odbora.

Denarnih sredstev ni in zato moramo čakati in pripravljati se. Navajeni smo Dolenjci že pripravljati, posebno vajeni smo pa potrpežljivega čakanja in to nam bodi v uteho in ves in na skorajšnje uresničanje elektrifikacije naših pokrajin. Pri tem pa človek nehoti pomisliti na že vplačane banovinske elektrifikacijske prispevke, katerih velik del je plačal dolenjski davkoplačevalec zato, da ima potem, ko je nastopila denarna kriza in se je ta del vplačil porabil za elektrifikacijo drugih pokrajin.

Pravico potrpežljivega čakanja in pripravljati za neenakosti v prejemkih po načelu enakosti v davcih! Pika. Poleg navedenega, ki je predpogoj za uspešen razvoj tujkega prometa vsake pokrajine, je zelo važen faktor tudi reklama. Dočim elektrifikacije in vodovodov ter načrta dolenjskega železniškega programa ne moremo izvesti sami brez podpore javne uprave, se moramo za uspešno in dobro reklamo pobirgati sami. Kaj je reklama in kako naj jo v tujko-prometnem pogledu delamo?

Reklama je ona sila v poslovnem svetu, ki daje na eni strani prodajalcu možnost uveljaviti svoje dobro blago na trgu in ga izvohiti, na drugi strani pa porabniku možnost nakupa po odgovarjajoči ceni, v obojestransko korist, v korist prodajalca in kupca. To je namen postone in dobre reklame današnjega časa in poslovnega sveta. Kakor dela danes trgovec, obrtnik in vsakdo za svoje blago uspešno reklamo, tako je tudi nujno potrebno, da s pomočjo tujko-prometnih organizacij napravimo dobro reklamo za našo Dolenjsko, o kateri vemo, da nudi lahko tujcu one udobnosti, ki jih drugi letovišarski kraji n. pr. nimajo. Ne bomo na tem mestu razpravljali podrobno o vseh omenjenih, ki jih naša Dolenjska ima in ki pridejo pri propagandi v poštev — saj Dolenjci Dolenjsko poznamo in jo bomo tako tujcu tudi prikazali, ker bo pa odvisno le od izvedbe reklame same, bodisi potom propagandnih brošur, tiska in razstav ali pa potom preizjave skupnih izletov itd. Prav v kratkem hočemo spregovoriti le o načinu, kako naj bi se reklama, odnosno

propaganda delala, da smemo pričakovati uspehov in koristi za deželo, in kdo naj bi prvenstveno sodeloval pri tem. Rekli smo že, da le z reklamo se more danes na trgu uveljaviti blago, le z reklamo moremo kupca prepričati o dobri kakovosti blaga, mu ga prodati, si pridobiti njegovo zaupanje in še bodočo naklonjenost. Na isti poti, kakor je vsak posamezni trgovec, smo v pogledu reklame tudi mi. Vsi tujko-prometni faktorji, vse podeželske občine in vsak posameznik naj bo kakor trgovec in naj povsod in ob vsaki priliki dela reklamo in propagando za letovišarsko Dolenjsko. Ako bomo delali dobro reklamo, uspeh ne bo izostal in prilike v tem pogledu se morajo izboljšati za ves, drug od drugega odvisni živeli. Vsakdo ve, da se dela reklama lahko prav na razne načine. Ena je uspešnejša, druga manj uspešna. Uspešna je le tedaj, ako je popolna, na višku z vsemi dopustnimi sredstvi, manj uspešna, odnosno kvarna je pa ona, ki pretirava ne glede na resničnost in dejanski stan in stvari samo škoduje, ne pa koristi.

Zato je nujno potrebno, da se reklama dela

predvidno in načelno posteno, kajti le na ta način bomo stvar koristili, vsak drugi namen pa more tudi le odvrti enkrat za vselej. Kakor je torej reklama važna in življenjskega pomena za poslovni svet, tako moremo trditi, da moramo za dobro izvedbo tujkega prometa v bodoče računati le z uspešno reklamo in propagando. Ali pa smo v stanju danes isto tudi izvesti. Smo — pa le tedaj, kadar jo bomo izvedli prvenstveno ne kot posameznik, temveč kot celota. Tukaj se nam zopet polže, kakor smo že zadnjič navedli, nujna potreba ustanovitve tujko-prometne zveze, ki naj pod svojimi okriljem združi vse tujko-prometne ustanove in dolenjske občine in ki naj izvede propagando naših krajev in letovišč v oni meri, ki odgovarja resničnosti in stanju, v katerem se pač nahajamo. Premalo ali skoraj nič nismo storili v tem pogledu in ta važna naloga nas še čaka. Prav posebno važne v tujko-prometnih krajih so tudi cene.

Vsako leto, posebno pa pred sezono nastopajočih dopustov in izletov, naj vsakdo temeljito prevdari cene onega kraja, kjer si pač želi oddiha. In neredko se dogodi, da tujec in letovišar obrneta kraju, kjer so visoko pretirane cene, hrbet ter nameri svoj korak drugam, kjer najde pogoje cenejšega življenja. Pri nas na Dolenjskem smemo pričakovati letovišarjev in izlet-

nikov največ od doma, t. j. iz Ljubljane in Gorenjske, deloma tudi iz savske banovine ter notranjosti države. Redkejši so tujci-inozemci. Vsi navedeni iščejo miru in oddiha preko poletja s svojimi družinami po dolenjskih letovišarskih krajih, vendar pa strogo pazijo na možnost življenja v teh krajih. Ako pomislimo, da so to

protežno družine uradnikov in srednjih slojev,

takoj vemo, da si žele le sprememb, nikakor pa ne morejo živeti na oddihu v kraju, kjer bi bilo življenje dražje, kakor ga imajo doma. Zato so cene v tujko-prometnih krajih naravnost odločilne važnosti, saj moremo s zmernimi cenami tujca privabiti ali ga pa s pretiranimi odgnati enkrat za vselej. Zato bodo naši tujko-prometni kraji uživali ugled, dokler bodo solidni v cenah in bo to za vsak kraj najboljše in najuspešnejša reklama. Napredek našega tujkega prometa je odvisen od cen, ki jih bodo postavili svojim gostom gostilničarji in hotelirji, ki bodo s tem kraj postavili lahko na glas dobrega in cenenegega letovišča ali pa nasprotno. Dnevno lahko čujemo pritožbe o predragem življenju tega ali onega kraja, o nerazmernosti nabavnih cen te ali one življenjske potrebščine med posameznimi kraji itd. Iz vsega tega nujno sledi, da bi si dolenjski kraji pridobili lahko mnogo več letovišarjev, ako bi imeli vsi gostilničarji in trgovci enotne cene — ne pa tako, kakor imamo polno primerov zdaj, ko se vrši med posameznimi trgovci in gostilničarji najhujši konkurenčni boj, ki ubija cene in jih napravi nestalne. Zato bi morala tudi tukaj nastopiti zveza in skušati organizirati v vseh letovišarskih krajih posebno gostilničarje in pa tudi privatnike, ki oddajajo penzije ter jim prikazati vso nesmiselnost konkurenčnega boja, ki tujski promet samo ubija in mu zelo škoduje.

Ze pri teh razmotiranjih je jasno, da so cene najvažnejše, a obenem pa tudi najkošljivejše vprašanje in da je treba temu vprašanju posvetiti vso pozornost ter ga čim prej končno urediti. Dodam naj še, da je baš Trebnje na glasu onega najcenejših dolenjskih letovišč, kjer dobi tujec prvovrsten penzijo z vso oskrbo z zelo dobro, zdravo in tečno hrano in prvovrstnimi sobami za dnevno ceno od 25 do 35 Din. Najboljši dokaz udobnega in prijetnega bivanja v Trebnjem so številni tujci, ki prihajajo k nam že leto za letom in ki se ob letu ponovno vračajo s svojimi znanci in prijatelji. Navajam to v posameznem drugim dolenjskim letoviščanskim krajem in sem prepričan, da gostilničarji, ki odda celodnevno oskrbo za Din 25.— do 35.— s prvovrstno hrano, sobo in potrebo kljub temu še nekaj zaslužijo. Prepričan sem pa tudi, da ta zaslužek ni pretiran in navajam ta primer vsej javnosti. Izletnikom in pa letoviščarjem: najlepši izleti so v okolici Trebnja. Življenje pri nas je najcenejše!

Nande Srpan.

Čez mero nas zalagajo

Tudi danes je bil živilski trg natrpan z živilji

Ljubljana, 13. avgusta.

Ni le pretesen živilski trg ob trznih dneh, temveč tudi naši želodci, saj ne morejo pospraviti vsega, kar se kupi od dne do dne na trgu. Ljubljana v tem pogledu ni sorazmerno napredovala ter toliko narasla kot se je razširil njen živilski trg. Meščani so pa seveda veseli, da je mesto tako dobro založeno z živilji in da cene hooče noče padajo. Tudi danes je trg nudi silo preobloženosti, vendar pa je bilo na njem tudi precej živahno, čeprav povpraševanje ni bilo uravnovešeno s ponudbo.

Zopet so bili vsi prostori popolnoma zasedeni, dobodi na trg skoraj ovrnati zastavljeni z vozčki prodajalcev, med sadnim in zelenjadnim trgom skoraj ni bilo nobenega prehoda, med živilji je pa bilo tako tesno, da so se gospodinjine s težavo rinile skozi, zlasti se obložene s širokimi cekarji.

Na sadnem trgu ni bistvenih sprememb, le sadja je bilo danes še več. Kmetje so dostavili toliko jabolok, kot v pozni jeseni. Jabolka niso bila še nikdar tako poceni ob tem času, saj so kg po 2 do 4 Din in prav lepa lahko dobiš po 3 Din kg. Letošnja sadna letina je izredno bogata, kaže pa, da kmetje baš zaradi tega ne bodo mogli spraviti sadja v denar, vsaj po ugodni ceni ne. Okoličani, ki ne morejo zalagati trga z jabolki in drugim sadjem, ga zalagajo še vedno z vsemi vrstami gozdnih jagod. Kupčija z jagodami pa ne cvete, zlasti so te ljudje naveličali borovnic, ki jih je bilo tudi danes ogromno. Cena je nespremenjena 1.50 do 2 Din liter borovnic, rdeče maline po 4 Din liter, črne maline so zelo poceni 2 Din liter rdeče jagode, ki jih je bilo tudi danes precej, so na prodajali po 10 Din liter. Čudno je, da je letos tako malo jurčkov, danes jih ni bilo niti opaziti, več je pa vedno dovolj lisic. Cene sedju se zašam varčnim gospodinjim še vedno ne zde dovolj nizke ter godrnjajo, češ, da so jabolka še predraga po 2.50 Din kg in da jih bodo prodajalci že radi prodajali ceneje. Tarnanje nad dragino je še vedno priljubljen predmet pomenkov gospodinj na trgu.

Prekupčevalcem je zdaj zlasti pri arcu trpljenje onemčano, ker morajo prenašati tako strašno vročino, zato so se izredno dobro založili s sladkimi bučami. Treba je pa zelo šume reklame, ker meščani nebo opaziti teh buč. Nekateri prodajajo lubenice, drugi ananas-melone in še več vrst tega brezalkoholnega sredstva za gašenje, čeže imajo nakupnišeno na mislih poleg celih gramad hrušk, ki jih prodajajo kg po 3 dinarje.

Grozjda je od dne do dne več, pocenilo se pa še ni, kg je po 8 do 10 Din.

Na zelenjadnem trgu je med celimi gozami sčinja v zelenjave, največ kumar, stročnega fižola in salate. Ne prmanikuje seveda ničesar, z vsem se lahko založi od krompirja, pa do žefranovega ovetja. Našeti vse, kaj prodajajo na trgu je seveda preveč. Prodajalci si v ostri konkurenčni borbi ne morejo pomagati drugače, kot da

znižujejo cene, kot'kor se da. Danes s dobil lahko najlepši krompir 2 kg po 1.70 dinarja. Najboljši stročji fižol, kifeljar, je po 2.50 Din kg. Vsa Ljubljana se bo lahko svežila s kislimi kumaricami, saj je toliko drobnih kumaric za vlaganje, da bi lahko to blago izvažali, seveda, če bi bila urejena mednarodna trgovina za to našo priljubljeno specialiteto. 100 komadov kumaric lahko dobiš za 7 Din, toda to je še vedno predrago našim gospodinjim tarnajo pa tudi, da ne morejo niti obenem toliko kumaric s trga. Tudi paprika ni draga, 5 kom. dobiš za dinar. Zdi se pa, da so se ljudje že preobdili. Paradižniki, ki so pri nas precej v čast, so b' h lansk' leto najcenejši po 4 Din kg, zdaj so pa po 2 Din. Cebula je letos po isti ceni kot je bil lani krompir, po 1.25 Din. Tako velike kumare, da nežna gospodinja komaj dvigne eno, so po 75 par. Najl'pšo enl'vir dobiš tudi napol zastoj, 3 glave za 10 par. Sploh se mora reči, da so vse cene nizke, kot še niso bile. Ne vemo pa, koliko se pozna to v javnih kuhinjah. Nedvomno bi morale cene pasti tudi tam temu primerno.

Na kokašjem trgu je bil pravi sejski hrup. Živahno pa ni bilo toliko zaradi tega, ker so se na njem gnetle in prevalele gospodinjine, temveč zato, ker je bilo toliko prodajalcev, da skoraj niso vedeli, kam spadajo ti piščanci, kam oni. Ubogi piščanci so bili naloženi in stlačeni v kletkah, košarah in jersah kot salata ali sadje ter so nekateri prodajalci lepše ravnali z jajci kot s perutnino. Nekaterim gospodinjim je pa tudi vseeno, če kupijo kumare ali piščance, vse skupaj stlačijo v cekarje ali pompadure, piščancev seveda ne na vrh, nego kakor pač pride. Če piščanec pogine, preden ga prinese gospodinja domov, še bolje, vsaj ni dela z obglavljenjem. Neka gospodinja je stlačila tako petelina v mrežo, da mu je štrlela ena noga in rep daleč ven na eni strani, na drugi pa glava. Na tem petelinu je ležal še eden, oba sta bila zvezana skupaj za noge, na vrh vsega je pa bil krompir. Na dnu sta bila salata in stročji fižol, ki sta ju petelina blagosiljavala.

Piščanci so se nekoliko pocenili, precej težki so bili po 15 Din, takšni, ki zaleže eden za dva, kakršne so prodajali prejšnje tržne dni po 30 Din par. Dovolj je bilo tudi rac, komad po 25 Din, kunceve po 8 Din, golobov po 5 Din. Cena jajc je stalna 0.50 do 75 par komad.

Meso je cenejše kot je uradno določena cena, saj dobiš najlepšo govedino po 8 Din kg, telatino pa že po 10 Din. Kupec je pri mesarjih vedno dovolj, vendar pa ne toliko, da bi cene ne padale.

V bolnici

Tako sestra, bolnik ne dobi nič jesti, po jedi mu pa daje žlico tega zdravila.

Kje je ničla?

— Dragi tast, obljubi si mi 50.000 Din dote, pa je ena ničla manjkala.

— Ta ničla si ti, ljubi zet.

Razstava narodnih vezenin

Otvorjena je bila danes dopoldne in je zelo zanimiva

Ljubljana, 13. avgusta.

Davi ob 9. je bila v Jakopičevem paviljonu otvorena razstava narodnih vezenin go Nevenke Steindlove pod okriljem Splošnega ženskega društva. Razstava kaže izredno fin okus razstavljalcev. Tu najdemo vso zgodovino najrazličnejših motivov, ki so tipični za posamezne narode. Nameščeni so na dveh dolgih mizah sredi raznih eksotičnih cvetic, ki so pri nas silno redke. Vse te rastline je dobavila tvrdka Herzmansky, prozorni papir, s katerim je razstavi material pokril, pa je dala na razpolago tvrdka Tičar.

Ob steni poleg vhoda so razstavljene risbe z motivi iz neolitike dobe. Prav zanimiv je zamorski motiv s karaktističnimi mrkami barvami. Egipčanske risbe nam kažejo, da so imeli že stari Egipčani dober okus. Njihovi motivi se naslanjajo zlasti na žive kontrastne barve, kakor modre, rdeče, oranžne. Zraven teh so krasni vzorci arabesk v zlatih in srebrnih barvah. Iz novejših dobe vidimo renesančne narodne motive, ki so v bistvu pri vseh narodih enaki. Sestavljeni so večinoma z raznimi fantastičnimi stiliziranimi cvetkami, večinoma v strih barvah, ki so vedno žive.

Slede razne imitacije čipk iz renesančne dobe z gotskimi motivi. Biedermeierjevi motivi so verna slika idealnega domačega življenja v prejšnjih časih. Vezene so izdelane v nežnih barvah, iz katerih odseva intimnost družinskega življenja. Krasna

sta dva Biedermeier šopka, eden iz posušenih statij, med tem ko drugega sestavlja go georgine izredno živih barv. Prav lepo se poda prtilkava rožnata indika, neka vrsta vrtnice, ki cvete vse leto.

Na srednji mizi so razstavljeni stilizirani ornamenti z mrkami motivi Koptov in starih Perancev, predstavljajo velik kontrast napram vezeninam starih Egipčanov s svojimi tipičnimi modrimi, zelenimi, rumenimi in rdečimi barvam. V njih se odseva južni temperament in ragnenje k pompoznosti. Za vzorec jim služi bodisi drvo, palma ali lotos. Prav lepi so narodni motivi na črnem platnu, pri katerih se turški skoraj ne loči od češkega.

Dve šatuljici, spleteni iz bosta, nam s svojimi primitivnimi risbami in prirodnimi barvami kaže, da stari Indijanci v Mehiki in portugalski Gvineji niso ljubili kričavih barv. Povsem drugače so orijentalne vezenine, ki s svojimi bogatimi arabeskami kažejo nagnjenost k bahaštvu in razkošju. Njim podobne so tudi španske arabeske, ki so jih v Španijo zanesli Mavri. Kitajski motivi so živa slika Kitajcev. Ozadje je rumeno, motivi pa so izdelani v živahnih zelenih ali azurno modrih barvah. Tvrdka Herzmansky je namestila k vzorcem iz dežele smehljaja izredno ljubeč miniaturni vrtič s prtilkavo, okoli 100 let staro tujo, zvanen njega pa so razne vrste eksotičnih kaktov, večinoma mehkiški.

Razstava zasluži, da si jo človek ogleda.

Iz Novega mesta

— Obilen živilski trg. Včerajšnji živilski trg je bil nenavadno založen. Kmetice iz bližnje okolice so prinesle mnogo sadežev, ki so jih prodajali ob veliki konkurenci po zelo nizkih cenah. Seveda, vsaki prolajki se mudi domov, zato ponujajo in veiljujejo svoje pridelke mestnim gospodinjim. Tudi na trgu se v zadnjih letih pozna, da okoličani prejemajo največ dohodkov s trga. Pred leti so zalagali trg z zgodnjo zelenjavo povečini samo dijaške gospodinjine z Brega in iz Soleke ulice. Danes pa prineso iz bližnje in daljne okolice zelenjave in še v večji meri sadje kmetice. Krompirja, fižola stročnega in zluščnega, redkvice, pese in drugega sočivja je bilo po vsi, seveda po tako nizkih cenah, kot še nobeno leto. Dalje je bilo ze o mnogo: malin, kar cele šlake so jih prinesle ženske z Gorjancem po 2 do 2.50 Din kg, borovnic, hrušk, zgodnjih jabolok, siv vseh vrst, ki jih prodajajo po sramotno nizkih cenah. Sadja nam pač ni treba letos stradati zlasti ne, ker je tako poceni.

— Koleno si je razbil Stanko Not, dijak VI. razreda gimnazije, sin vjnega referenta, ko so dijaki igrali po eg kopaljšča odbojko. Prepeljal so ga takoj v bolnico v bolnico v Kandijo, kjer bo pač moral nekaj časa mirovati, da se rana zaraste. Želimo mu skorajšnjega okrevanja, da ga bomo zopet kmalu videli kot vratarja pri sportnih tekmah!

— Sezona veselice. Jutri bo gasilska veselica na Hribu v stari, dobro znani gostilni g. Mervarja. Priredi jo Prostovoljno gasilno društvo Šmilh. Ker je gostilna, v kateri bo veselica, baš v primerni razdalji od mesta, jo bodo Novomeščani gotovo polnoštevilno posestili — Istej den bo tudi veselica Prostovoljnega gasilnega društva v Toplicah pri Straži.

Dva dneva nesreč in tragedij

Ljubljana, 13. avgusta.

Včerašnji in današnji dan sta bila zopet v znamenju nesreč in tragedij. Snoči si je končal življenje v Ljubljani mlad gledališki uslužbenec, na Grosupljem se je pripetila precej huda motociklistična nesreča, v bolnico pa so morali prepeljati tudi več žrtv lažjih in težjih nesreč.

SKOK IZ DRUGEGA NADSTROPJA

V Cerkevni ulici št. 21 se je snoči odigrala nenavadna tragedija. Z okna drugega nadstropja je skočil Miroslav Banovec, rojen l. 1894. v Ljubljani in uslužben kot odrski delavec pri Narodnem gledališču.

Banovec je prišel sinoči nekoliko vinjen domov in se je začel prepriati z matenjo, ki mu je očitala, da vedno pije in naj vendar že enkrat opusti pijančevanje. Beseda je dala besedo, nenadoma je pa Banovec razburjen planil na okno in se pogajal iz drugega nadstropja na dvorišče, kjer je nezavestno oblašal.

Obveščena je bila trnovska stražnica, ki je telefonično pozvala na pomoč reševalno postajo. Nezavestnega Banovca so z reševalnim avtom prepeljali v bolnico, a je že med prevozom umrl. Truplo so prepeljali v Mestni dom, kamor je odšla policijska komisija. Na odredbo zdravniška so mrtvca prepeljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu. Pokojni Banovec je bil priden in soliden delavec, njegova tragedija leži v tem, ker je rad pregledoko pogledal v kozareček.

MOTOCIKLISTIČNA NESREČA.

Na Grosupljem se je včeraj okrog 17. pri km 599 blizu hiše posestnika Jakoba Štrublja pripetila huda motociklistična nesreča. Znani ljubljanski motociklistični sportnik in dirkač Janko Šiška, sin tovarnarja Šiške, in Vojteh Braz, lesni trgovec iz Ljubljane, sta se peljala na motorju proti Ljubljani. Pri omenjenem kilometru sta dohitela voz posestnikovega sina Tonea Pavšiča iz Gatine. Šiška je dal znamenje s hupo da bi ga prehitel, Pavšič se je pa tako ustrašil, da je skočil v stran. Šiška se je zaletel vanj in vsi trije so odleteli na tla. Vse tri so morali prepeljati v ljubljansko bolnico. Šiška se je precej pobil po glavi, istotako Pavšič, dočim je bil Braz lažje poškodovan. Kakor nam poročajo iz bolnice, se je stanje vseh ponesrečenecv že izboljšalo.

NESREČE IN NEZGODE.

Davi se je pripetila precej huda nesreča na Emonski cesti. Tam so se splašali konji hlapcu Ivanu Marinku, ki je padel pod voz. Z Jelačinovim avtomobilom so ponesrečenega, ki je zadobil notranje poškodbe, se pobil na glavi in tudi poškodoval eno nogo, prepeljali v bolnico.

Druga žrtev nesreče je bil hlapec Ernest Kirabešča, star 40 let in doma iz Dolenjske Logate. V blivu ga je podrl bik in ga precej poškodoval. — Ivan Dejak, posestnikov sin iz Rakitnice, star 19 let, je včeraj doma nakladal hode, pa mu je eden padel na nogo in mu jo zlomil. — V Trnovem se je pri delu poškodoval na glavi 38-letni delavec Martin Weber, v Trebnju je pa konj bronil in nekoliko poškodoval Stanika Marklja.

Beležnica

KOLEDAR.

Danes: Sobota, 13. avgusta, katoličani: Kasijan, Davola; pravoslavni, 31. julija.

Jutri: Nedelja, 14. avgusta, katoličani: Evzebij, Dobrina; pravoslavni: 1. avgusta.

Pojutrišnjem: Ponedeljek, 15. avgusta, katoličani: Vnebovstje M. D., Budinja; pravoslavni: 2. avgusta.

DANASJNE PRIREDITVE.

Kino Matica: Požar v operi. (Barcarola.)

Kino Ideal: Pesem kaznjena.

Otvoritev razstave go. Nevenke Steindlove ob 9. dopoldne v Jakopičevem paviljonu.

Lahkoatletsko prvenstvo Ljubljane za poedince ob 15. na igrišču SK Ilirije.

Teniški turnir na Iliriji ob 15.

PRIREDITVE V NEDELJO.

Kino Matica: Don Juan garnizije.

Kino Ideal: Kalvarija lady Jeanette.

Otvoritev železničarskega kongresa ob 10.30 v veliki dvorani Uniona.

Hlapec Jernej in njegova pravica v opernem gledališču ob 20.30.

Teniški turnir ob 8. zjutraj in ob 3. popoldne.

Lahkoatletsko prvenstvo Ljubljane za poedince ob 15. na igrišču Ilirije.

PRIREDITVE V PONEDELJEK.

Kino Matica: Don Juan garnizije.

Kino Ideal: Kalvarija lady Jeanette.

Otvoritev železničarskega kongresa ob 10.30 v veliki dvorani Uniona.

Hlapec Jernej in njegova pravica v opernem gledališču ob 20.30.

Teniški turnir ob 8. zjutraj in ob 3. popoldne.

Razstava go. Nevenke Steindlove v Jakopičevem paviljonu.

SK Orient (Sušak) : Ilirija v nedeljo in ponedeljek, obkraj ob 17.30 na igrišču Ilirije.

DEZURNE LEKARNE.

Danes in jutri: Sušnik, Marjtin trg 5, in Kurat, Gosposvetska cesta 10.

Na praznik: Trnkoczy, Mestni trg 4, in Ramor, Miklošičeva cesta 20.

Iz Celja

—c Iz vojaške službe. Blagajnik 39. pešpolka v Celju podporočnik g. Jože Nagode, ki je imenovan za blagajnika 40. pešpolka v Ljubljani, je danes zapustil Celje. Priljubljenemu oficirju želimo mnogo uspehov na novem službenem mestu!

Sokolsko delo na Brezjah

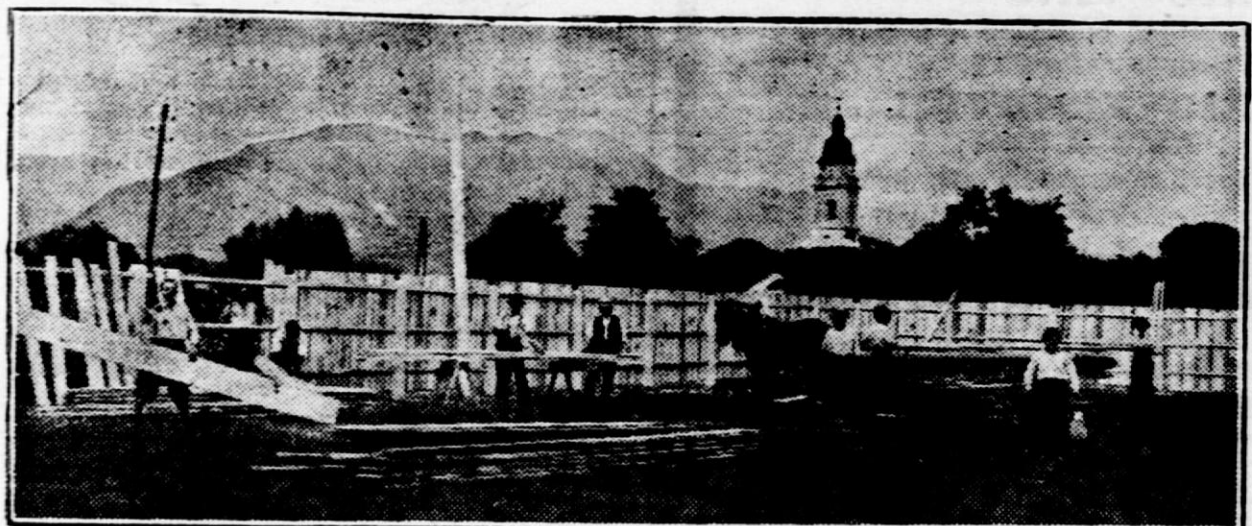
Jutri bo na Brezjah svečano otvorjeno letno telovadilišče Sokola

Brezje, 12. avgusta.

Brezje poznamo kot božjo pot, kamor romajo naši ljudje iskat tolažbe v svojih križih in težavah. To je menda edini kraj na slovenski zemlji, kjer je pobožnost tako rekoč doma in ki si ga človek brez romarjev ne more misliti. Zato se pa kar nekam čudno sliši, da si je spletel Sokol gnezdo

samo lotilo dela.

Člani, večinoma kmečki fantje, so dan za danem hodili na tla, ozili so les, vili sami cementne stebre in opravljali vsa dela, ki bi jih bilo treba sicer drago plačati. Od vneme in veselja so jim žareli obrazi in dobro si videli na njih, da ne delajo prisiljeno, temveč iz lastnega nagiba

na Brezjah, kamor bodo odslej poleg romarjev večkrat prikorakale tudi sokolske čete.

Nekako pred letom dni je bilo ustanovljeno na Brezjah Sokolsko društvo in sicer baš v času, ko je začela svet vzemirjati in težiti gospodarska kriza. Zato ni čuda, da so mnogi prorokovali mlademu društvu kratko življenje, češ, da bo zaspalo, še predno je bilo prav ustanovljeno. Toda za sokolsko idejo navdušeni možje in mladeniči na Brezjah so se z vso vnemo lotili dela, vsak, tudi najmanjši uspeh jim je dal pobudo. Število članstva je neprestano naraščalo in delo se je kmalu podvojilo. Društvo je imelo več prireditvev in tako si je opomoglo, da je kupilo od božjepotne cerkve približno 300 m² zemljišča za 20.000 Din. Z nakupom zemljišča se je društvo sicer zadolžilo, kupljeni prostor pa ni ostal prazen. Ker ni bilo denarja, se je članstvo

in poštvovalnosti. Ti poštvovalni pijo-nirji sokolske misli na Brezjah zaslužijo vse priznanje in pohvalo tem bolj, ker so s svojimi žuljavimi rokami polagali temelje nove sokolske postojanke tam, kamor je sokolski duh zelo težko prodrl. Seveda nihče na Brezjah ne misli, da bi ne mogla stati sokolska postojanka v tem romarskem kraju, saj sokolska misel prav nič ne nasprotuje verskemu prepričanju.

ln danes stoji ob cesti, ki vodi z Brezji proti Radovljici, lepo ograjeno letno telovadilišče, čigar slovesna otvoritev bo jutri ob 15. v zvezi z II. zletom radovljiškega sokolskega okrožja. Na sliki vidimo telovadilišče, kjer se vrše še razna dela. Kogar zanima delo in uspeh mladega, toda izredno marljivega sokolskega društva na Brezjah, naj pohiti jutri v njegovo okrilje, saj mu ne bo žal.

Esperantski kongres v Parizu

Zastopanih je bilo 36 držav — Veliko zanimanje francoske javnosti za esperanto

Pariz, 9. avgusta.

Letošnji svetovni esperantski kongres se je vršil v Parizu in sicer na povabilo pariške trgovske zbornice. Častno predststvo je prevzel predsednik republike Paul Doumer, po njegovi smrti pa naslednik Albert Lebrun. Glavno pokroviteljstvo so prevzeli iz naklonjenosti do esperantističnega gibanja ministrski predsednik Herriot, dalje ministri: Painlevé, Durand, Berthod, Godart, državni tajniki: P. Marchandeu, J. Paganon, Raymond Patenotre. Zanimivi so bili pozdravi zastopnikov 36 držav, ki so pozdravili kongres na slavnostni otvoritveni seji 31. julija na Sorboni. V imenu naše države je pozdravil kongres g. Nešič iz Novega Sada. Med drugimi klubi Jugoslavije je bil zastopan na kongresu tudi ljubljanski klub.

Istega dopoldne se je vršila maša z govorom v esperantskem jeziku v cerkvi Notre-Dame in protestantski obred istotako z esperantskim govorom v cerkvi Sainte-Marie. Nato je sledila otvoritev polne univerze pod predsedstvom univerzitetnega profesorja dr. Oda Buiwida iz Krakowa. Ves teden kongresa so sledila dnevno razna predavanja znanstvenikov naj-

različnejših držav o zgodovini sodne medicine, o razvoju kinematografske umetnosti, o trgovini pred 100 leti, sedaj in o bodoči, o moderni francoski literaturi, o smotru pesne umetnosti (Gabriel Charvet — obenem rastop učencev in učenik šole Irène Popard), dalje o zavarovanju delavcev in razna medicinska predavanja. V kongresnih dneh so se vršili še sestanki svetovnega esperantskega zdravniškega društva, znanstvenikov, pedagogov, juristov, trgovcev, pacifistov feministov filatelietov, žurnalietov, železničarjev postarjev, steno-grafov itd. Da kongresisti niso bili preveč izmučeni zaradi mnogih sestankov, sej itd., je poskrbel osrednji esperantski odbor v Parizu pod predsedstvom Georgesa Warniera in priredil celodnevni avtoizlet v Fontainebleau in polidnevni izlet v Versailles, kjer so si udeleženci ogledali vse številne dvorane in parki. »Galerie Lafayette« v Parizu pa je pogostila kongresiste na strehi svojih ogromnih palač. Kongresni teden se je zaključil z mednarodnim plesom v narodnih nošah. Srebrni jubilej svetovnih esperantskih kongresov se bo vršil od 29. julija do 5. avgusta 1933 v Kölnu

Ljudmila Jereb

In je postal Ahasver...

Pohabljeni rudar, ki hođi že tri leta po svetu s trebuhom za kruhom

Ljubljana, 13. avgusta.

Takšnih ljudi skoraj nihče ne opazi. Preneznatni so na pogled in če vidiš kakšnega, ugotoviš, da je berač. No, berač, nič drugega te ne zanima. Če si berač je to povsem razumljivo, nekaj tako vsakdanjega; ni te dosti prida, potepin si, pravijo ljudje. Na otroškem igrišču je sedel ob drevedu. Poleg je zapil v tla kot svoj prapor cel drevesček pisanih vetrnic, ki so migljale na živobarvnih paličicah, pritrjenih na s slamo ovitem steblo. Otroci so se igrali v bližini in mikale so jih lepe igračke, a si niso upali približiti moža, ker je bil takšen, kakršnega jim mamice predstavljajo bav-bava. Končno sta se pa vseno opogumili dve deklički, da sta prišli bliže. Boječe sta vpraševali po ceni.

— Samo dinar! je odgovoril mož veselo. Zelo je bil vesel prvega kupca. — Le izberita! je prijazno ponujal ter vrtil pred njima drevesček. — To so barve zastav, tista je turška, ta je naša. Francoska je tudi lepa, tista pa ne, italijanska je, ona je pa madžarska. Tudi belgijska j lepa, nemška ni tako. Vidite imam še bolgarske, rumunske, poljske, češkoslovaške, kar izberita! Končno sta izbrali dansko. Možak pozna barve zastav vseh držav. Mojskrso zlepi raznobarne papirje, da je veterica lepo pisana, pa tudi paličice oblepi s papirnimi trakovi enakih barv.

— To je zamudno delo, kaj ne? Zaslužek pa majhen?

Možak je le nekaj zamomljajal ter nezaupljivo poškilil po radovednežu.

— Zelo lepe so, kaj takšnega bi ne naredil vsak.

Mož je postal zaupljiviji.

— Popoldne sem jih naredil tu, dve uri sem jih delal. V Ljubljani ne bom obogatel, povsod sem jih prodal več. Tisto sem prodal danes prvo in večer je že.

— Kako pa potem morete živeti? Ali se že dolgo počate s tem?

— Kako živim? Hm. Po svetu hodim iz kraja v kraj. Tu in tam prodam nekoliko

več, na kmetih dobim tudi včasih zastoj hrano, pa gre. Zdaj je dobro, poleti, pozimi je hudo ker ne morem biti zunaj in hoditi okrog. Jeseni je lepo. Kmalu grem obirat hmelj v Savinjsko dolino potem pa na Dolenjsko, na trgatve; tam imam vojne tovarise. Poleti si moram toliko prihraniti, da grem pozimi v domači kraj — v hribe pri Zagorju. Tako se klatim po svetu že tri leta. Pohabljen sem, — obraz se mu je zmrčal.

Obmolnil je ter počasi predjal bolno nogo. Potem je pa zopet vedro nadaljeval: — V planine grem rad! Počasno hodim, pa saj se mi nikamor ne mudi. Po nekaj dni ostanem v planinah, kuham si čaj in zdaj ni tako drago meso, kupim si ga pol kg za 4 Din. pa imam dvakrat dobro juho in mesa za dva dni. Zdaj sem se že navadil. Zopet se mu je zmrčal obraz. — Pri »knapih« sem delal, pa sem padel v »šaht« in nisem bil več za nobeno delo. — Kaj je pa bilo z zavarovalnino? — Nisem je dobil! je dejal mrko in ni hotel več govoriti o »jamie.

— Zdaj grem proti Vrhniki, spal bom na kmetih, nimam denarja za prenočišče. Na praznik se vrnem na žegnanje v Dravljje — potem pa nad hmelj v Savinjsko dolino!

Veliko trgovsko zborovanje v Mariboru

Veliko trgovsko zborovanje v Mariboru, sklicano za 7. t. m., ki je bilo zaradi nuje zadržanosti ministra za trgovino in industrijo g. Ivana Mohoriča preloženo, se bo vršilo v nedeljo 14. t. m. ob 10.15 v dvorani Unions v Mariboru.

Spored zborovanja bo isti. Minister za trgovino in industrijo g. Ivan Mohorič bo svečano sprejet ob 10. ob mariborskem mostu.

Zveza trgovskih gremijev postavlja trgovstvo, da se zborovanje, na katerem bo manifestiralo za svoje težnje, v najobilnejšem številu udeleži.

Lep praznik na Primskovem pri Kranju

Otvoritev gasilskega doma pod pokroviteljstvom ljubljanskega župana

Kranj, 12. avgusta.

Letošnji avgust je mesec jubilejev, ki jih praznujejo gasilska društva po vsej banovini. Ni je nedelje brez gasilske svečanosti. Prihodnjo nedeljo bosta na Gorenjskem, v Zabnici in v Dupljah proslavi 25letnice, na Primskovem pa se bo na Veliki šmaren vršila slovesna otvoritev Gasilkega doma.

Pred desetimi leti so ustanovili na Primskovem prepotrebno Gasilsko društvo. Takoj so zgradili mal leseni gasilski dom, ki so ga pozneje podirli, samo stolp za cev stoji še danes. Ker se nahaja Primskovo v dolini, imajo zelo močan vodovod z izredno dobrimi hidranti. Zato za vas in okolico ne potrebujejo nobene brizgalne in jim zadostujejo samo cevi. Vodovod tudi v Kranju nima tolike moči kot na Primskovem, ki je od mesta oddaljeno samo četrta ura. Hidranti nadomestijo najmanj tri brizgal-

dvorani Kmetaka strojna zadruga svoje stroje, mlatilnico in slamoreznico, ki jih daje na razpolago svojim članom. V domu je še prostora za privatno stanovanje in soba za seje. Pred dvema letoma so postavili v dvorani lep oder in takoj pričeli z vzpirjanjem gledaliških predstav. V preteklih dveh zimskih sezonah so se vršile redno vsakih 14 dni igre, pri katerih so sodelovali samo domačini. Za dom so dobili ves les zastoj, samo opeko, ki so jo tudi sami zvozili, so kupili. Lep dom je delo gradbenega podjetja I. Bidovca iz Kranja. Primskovsko gasilsko društvo šteje okoli 50 članov, vodi pa ga že deseto leto posestnik Franc Sajevic, samo prvega pol leta ma je načeloval gostilničar in posestnik Ivan Grajzer.

Otvoritev in blagoslovitev novega gasilkega doma se bo vršila obenem s proslavo 10letnice društvenega obstoja v ponedeljek,

ne. Odkar je bilo ustanovljeno društvo, so imeli Primskovljani najmanj deset občutnih požarov, ki pa so jih vse satri ž v kali.

V kratkem času so si zgradili lep Gasilski in gospodarski dom. Velika dvorana je 17 m dolga in 9 m široka. Tu se vrše gledališke predstave in zabave. Sicer pa hrani v

na Veliki šmaren popoldne. Pokrovitelj prireditve je ljubljanski župan g. dr. Dinko Puc, ki se bo otvoritve tudi sam udeležil; povabljeni so tudi nekatere druge znane osebnosti. Sodehujeta znana ženčurska godba in pevski zbor iz Kranja.

Sava zahtevala mlado žrtev

V Kranju je utonil absolvirani tehnik Karel Bruna, ki je bil pri nas na počitnicah

Kranj, 13. avgusta.

Najprijetnejše kopališče v Kranju je na Savi. Nad jezom Majdičeve elektrarne je voda tako mirna, kakor jezero. Kopalci najraje plavajo v tem delu Save, ki je pripraven tudi za čolnarenje. Sredi reke je mala skala, do katere običajno plavajo ali pa se na njej odpočijejo na dolgi progi do jeza.

Včeraj popoldne med 4. in 5. uro so se sedeli na skali tri gospodične, abiturienta Bojan Tajnik in Marjan Brilly pa sta se vozila s čolnom. Naenkrat so zagledale gospodične, da se bližata skali dva kopalca, ki po vsej priliki nista znala dobro plavati. Videli so se samo lasje. Polagoma je priplaval le s težavo do skale samo dama, popolnoma izčrpana. Ko sta jo g. Brilly in Tajnik spravila na skalo, se je onesvestila. Navzoči so začeli takoj klicati na pomoč. Zbralo se je precej ljudi, med njimi so bili najpoštvovalnejši letošnji abiturienti, sami športniki, ki so nezvestno gospo z umetnim dihanjem kmalu oživeili. Ko je prišla gospa k zavesti, so spoznali, da je nesrečnica gospa Synovec, soproga ravnatelja tekstilne tovarne »Jugobruna«.

Gospa je takoj vprašala po bratu in otrocih, ki so se kopali z njo. Pripovedovala je, da je plavala v spremstvu svojega brata Karla Bruna; sama le slabo plava, dočim je brat izbornen plavalec. Spremljal jo je na poti proti skali. Ker je gospa začela omagovati, je to brata tako pretreslo, da je izgubil zavest. Več se gospa ni mogla spominjati. Skrajno izmučena je priplavala do skale.

Medtem so kopalci že iskali na vseh straneh mladega Bruno, s čolnom in ob bregu. Končno sta ga našla malo nad skalno strokovna učitelja tukajšnje tekstilne šole, g. Maks Stupica in g. Otmar Zupančič ter ga spravila na suho. Nobeno umetno dihanje ni več pomagalo. Bil je mrtev. Smrt je ugotovil zdravnik g. dr. Josip Bežek, ki je bil tudi med kopalci. Najbrž gla je zadela srčna kap, ko je zagledal, da se je začela njegova sestra potapljati. Bil je gotovo že četrta ura pod vodo. S čolnom so ga prepeljali na drugo stran Save, kjer stoji tovarna »Jugobruna«. Gospo Synovecovo pa je čakal na nasprotni strani avtomobil, ki ga je naročil ravnatelj g. Synovec, ki je sam prebrotil Savo, ko je zaslišal vest o nesreči svoje soproge in evaka.

Utopljenec Karel Bruna je bil brat ge. Synovecove. Bil je star komaj 23 let in je bil tih pred inženjersko diplomio. Bil je torej v najlepših letih. Prišel je v Kranj obiskat sestro in njenega soproga ravnatelja g. Synovca. Doma je bil iz Dikovca blizu Liberca na severnem Češkem. Vsi meščani so s sočustvovanjem sprejeli vest o nesreči, ki je zadela ugledni rodini Synovec in Bruna. Pokojnega Karla Bruno prepeljajo danes domov na Češko. Ob tej priliki gre velika zahvala letošnjim abiturientom, ki so požrtvovalno in strokovnjsko večje reševali oba utopljena, zlasti g. Zgurju, ki je gospo spravil z umetnim dihanjem k zavesti.

Sokolska stafeta v Mostah

Ljubljana, 13. avgusta.

Na periferiji mesta imamo celo vrsto prav agilnih sokolskih društev, med katerimi beleži sokolsko društvo v Mostah v zadnjih letih viden napredek. Društvo je preuredilo »Sokolski dom« v zvočni kino, ki lepo uspeva, telovadba se pa vrši v telovadnici osnovne šole in deloma na prostem na dirkališču, ki ga je v to svrhu dala na razpolago banovinska žrebčarna.

Društvo priredi svojo javno telovadbo jutri popoldne na krasnem prostoru g. Slapničarjeve na vogalu Zaloške in Predovičeve ulice. Prednjaški zbor je določil za ta nastop popolnoma nov program, da se izogne enoličnosti, ki se jo opazi zlasti v letih, ko se vsajjo, večji sokolski zleti. Letos na primer vidimo na vseh sokolskih nastopih večinoma le praške proste vaje. Gledalci se naveličajo gledati vedno isto in v tem tiči tudi vzrok, da je marsikatera sokolska prireditev slabo obiskana. Člani in članice prednjaškega zbora sokolskega društva v Mostah, so letos izvršili velik kos dela. V kratkem času po župnem zletu, na katerem je sodelovalo tudi moščansko društvo, so sestavili za vse oddelke izvršne vaje, ki so bile izbrane tako, da bo program letošnjega nastopa čim pestnejši.

Zjutraj ob 6. se bo že vršila društvena tekma moškega naraščaja, ob 9. pa stafetni tek 10 X 200 m akosi Moste. K tej tekmi

so bila povabljeni tudi ostala društva ljubljanske župe. Pričakuje se da bo tekmovalo 6-7 vrst (Sokol I, Ljubljana IV, Domžale, Moravče, Litija Štepanja vas). Prve tri vrste bodo prejele spominke diplome, zmagovalna vrsta pa še krasen bronast kip zmagovalca na marmornatem podstavku.

Ta kip ki je razstavljen v izložbi Tiskovne zadruge v Šelenburgovi ulici je daroval v to svrhu član moščanskega Sokola brat dr. Milan Penko. Stafeta prične pri telovadnici na Zaloški cesti, zavije nato v Društveno ulico, pod Ježmo skozi železniški podvoz v Tovarniški ulici in potem po Pokopališki in Predovičevi ulici nazaj k telovadšču, kjer je cilj. Nagrada in diplome se bodo izročile zmagovalcem popoldne pri javni telovadbi.

Prireditve tega stafetnega tekmovanja je bila prav dobra in posrečena misel Moščancev, ker daje pobudo k intenzivnejši gojitvi lahke atletike, ki se zlasti v podeželskih sokolskih društvih preveč zanemarija. To naj bo vzgled drugim sokolskim društvom, ki ob priliki svojih javnih telovadb vedno lahko priredijo slična tekmovanja.

Strelvod ne pomaga

— Če ne napadete na svoji hiši drugega strelvoda, ne bom mogel z vami skleniti zavarovalne pogodbe.

— Če že mora biti, nimam nobenih pomislekov, opozarjam vas pa, da proti petroleju strelvod ne pomaga.

Waleški princ v Dalmaciji

V sredo sta priletela iz Benetk dva hidroplana s spremstvom angleškega prestolonaslednika, ki se mudi zdaj v Benetkah. Hidroplana sta se spustila v Divuljah, kjer sta prenočila. Spremlstvo Waleškega princa so sprejeli naši mornariški častniki na

čelu s komandantom pomorskega zrakovplovstva kapitanom bojnega broda Valušnikom. Angleži so bili gostje Oficirskega doma v Divuljah. Angleška avijona sta se v Divuljah založila z bencinom in oljem, v četrtke zjutraj sta pa krenila nazaj v Benetke.

Davi je prispel v Divulje waleški princ, ki potuje s hidroplanom ob naši obali do Kotora, kjer je angleško sredozemsko brodovje, in dalje do Krfa. V Divuljah se je angleški prestolonaslednik ustavil samo toliko časa, da je hidroplan popolnil zalogo bencina in olja.

Izlet na Jadransko morje

Ob priliki vseslovenskega kongresa narodnih noš v Ljubljani prirede udeleženci izlet na Jadransko morje in sicer po naslednjem sporedu:

V ponedeljek dne 5. septembra ob 19. uri odhod iz Ljubljane z vlakom preko Zidanege mosta, Zagreba na Sušak.

V torek dne 6. septembra na rojstni dan prestolonaslednika Petra ob 7.30 uri odhod s parnikom Aleksandrom ali Prestolonaslednikom v Split. Na parobrodu celodnevni koncert, razne zabavne igre, ob 20. uri razsvetljava na parobrodu in spuščanje raket. Na parobrodu zajutrek, kosilo in večerja. Prihod v Split ob 21.30 uri, prevoz v hotel in prenočišča.

V sredo dne 7. septembra zajutrek, dopoldan ogled mesta pod strokovnim vodstvom, izlet na Marjan in ogled zverinjaka. Po obedu izlet z avtobusi na Solin in kopališče. Ob povratku večerja in prenočišča. Isti večer ob 20. koncert v Splitu.

V četrtek dne 8. septembra ob 7. uri zajutrek, ob 8. uri izlet s parnikom v Trogir, ogled mesta, ob 11. uri povratek v Split, ob 12. uri kosilo, popoldan prosto ter izlet na kopališče (ali izlet v Šibenik s splavom Krke ob 19. uri večerja isti dan zvečer povratek z vlakom proti Zagrebu.

V petek okrog 8. ure prihod v Zagreb ogled mesta in razstave ter ob 13. uri povratek v Ljubljano. Vožnja z vlakom ter parnikom in avtobusi na Sušak, Split, Trogir in Solin. Celodnevna prehrana in prenočišče velja skupno za vsakega udeleženca II. razreda Din 750, III. razreda Din 550. Prijave sprejema izključno do 20. avgusta 1932. Kongresni odbor Ljubljana-Veslejem in potovalna pisarna Putnik v Ljubljani.

Pripravljalni odbor.

Ferdinand Gatterner

iz Gradca, večkratni kolesarski prvak slovenske, ki je tudi dosegel hitrostni rekord v Zagrebu, in ki nastopi na jutrišnji kolesarski dirki na novem dirkališču ŽSK Hermesa v Šiški.

Aforizmi

Ljudem so dolgo obetali raj, da so jim ga ljudje za te obete vzdrževali.

Dá, nihče vsega ne ve, in vsi tega ne vedo.

Mnogi se kesajo, če so storili kaj dobrega, skoraj nihče se pa ne kesa, če je komu škodoval.

Kultura je samo izgovor, da nismo divjaki.

V svetu idej manjka samo dejanja.

Dokazati komu, da ni pameten, res ni tako težko, toda dokazati drugim, da si sam pameten, je mnogo težje.

Jutri ob
16. uri

JAVNA TELOVADBA

z veliko NARODNO VESELIJO
v Mostah
poleg narodne šole na Zaloški cesti.

Sokol
Moste

Dnevne vesti

— Z banske uprave. Pomočnik bana g. dr. Pirkmajer v torek 16. t. m. ne bo sprejemal strank, ker bo odsoten.

— Odlikovanje zaslužnih častnikov in podčastnikov. Odlikovani so za najboljše izveščanje novincev v učnem letu 1931 z redom sv. Save IV. stopnje: pehotni kapetan I. klase Karl Bratuš, z redom sv. Save V. stopnje konjeniški kapetan II. klase Stanislav Piro, z zlato kolajno za vestno službo inženjerske poročnika Jakob Baloh in Alojzij Budihna, zrakoplovna poročnika Anton Ericelj in Emil Brunskele, poročnik fregate Ladislav Kandare, pehotni podporočnik Peter Vinšek, Alojzij Kuman, Jernej Viser, Anton Rupica, Franc Berginec in Franjo Čipin, artiljerijski podporočnik Julij Cimerman, inženjerski podporočnik Cvetko Dolenc, poročnik korvete Franc Valentič in inženjerski podporočnik Ivan Ramšak; s srebrno kolajno za vestno službo so odlikovani: naredniki - vodniki: Alojzij Horvat, Ivan Dihtič, Anton Rupnik, Pavel Štimec, Anton Bošnjak, Jožef Tomik, Rudolf Dolinar, Anton Vire, Jože Pšeničnik, Leopold Peršuh, Leopold Čuček, Franjo Alt, Anton Lupšin, Franjo Reicher, Mirko Fric, Adalbert Podmenik, Edvard Kraselj, Franjo Bodakoš, Mihael Koprivec, Vladimir Šepce, Josip Tršar, Alojzij Setina, Ivan Belavčič in Jože Pahar; s kolajno za vojaške vrline so odlikovani: pehotna kapetana I. klase Josip Celegin in Vladimir Vodopivec, strokovni kapetan I. klase Franjo Blažič, pehotna kapetana II. klase Ladislav Križ in Rudolf Marš, konjeniški kapetan II. klase Zvonimir Vucelj, zrakoplovni kapetan II. klase Branko Fandel, artiljerijski poročniki: Blaž Gofinč, Ivan Hitič, Jožef Bertok, Slavko Andre in Zvonimir Bohte.

— članom in prijateljem Vodnikove družbe. S hitrimi koraki se bliža dan, ko bodo naši marljivi poverjeniki zaključili nabiranje članov za leto 1932. Uprava Vodnikove družbe si dovoljuje opozoriti vse lanske člane, ki doslej še niso obnovili članarine za leto 1932, naj isto obnove nemudoma pri poverjeniku (ci) svojega okoliša ali pa direktno pri družbeni upravi v Ljubljani. Člani in prijatelji Vodnikove družbe, ne zamudite ugodne prilike, ki vam jo nudi družba z letošnjim književnim darom. Za 20 Din dobite na jesen 4 lepe, zanimive in poučne knjige: Vodnikovo pratio za leto 1933, ki bo obilno ilustrirana in pestre vsebine; Ravljen: »Tulipan«, povest iz življenja naših izseljencev v Nemčiji; Bevk: »Zerjavci« (pisatelj prvič opisuje problem naših Aleksandrinskih, motiv lepe Vide v novi obliki); Pulin: »Od pastirja do izumitelja«, II. del, nadaljevanje I. dela, ki ga izdala Vodnikova družba v letu 1931 in ki je zadivil vse člane in prijatelje družbe. Ne odlašajte s svojim pristopom k Vodnikovim družbi! Obnovite takoj članarino za leto 1932!

— Iz »Službenega lista«. Službeni list kr. banske uprave dravske banovine št. 64 z dne 13. avgusta objavlja naredbu o spremembah in dopolnitvah naredbu o izvajanju uredbe o organizaciji poslovanja dela, odločbo o zvanju protokolista 4. skupine II. kategorije, pravilnik o privatnih luterijah, razpisni — dopolnitev razpisa o uvoznem ocarinjanju svilene barvane preje za industrijo — pojasnilo člena 18 v predlogu o obci carinskih tarif — o uporabi člena 33 carinskega zakona zaradi sešave prijav po deklaracijah in objave banske uprave o pobiranju obd. trošarin v letu 1932.

— Denarni zavodi, ki še niso imeli v razporeditvi legitimacij za obisk ljubljanskega velesejma, pa jih žele prevzeti v prodajo za jesenski ljubljanski velesejem, ki se bo vršil od 3. do 12. septembra naj to sporoče uradu velesejma v Ljubljani.

— Slovenskim stenografom. V soboto 20. avgusta t. l. se bo vršilo v Zagrebu zborovanje stenografov iz vse Jugoslavije v zvezi s prvo stenografsko razstavo v naši državi. Po dogovoru s starostom slovenskih stenografov g. ravnateljem Fr. Novakom vabim vse slovenske stenografe, ki se za zborovanje in za razstavo zanimajo, na razgovor o udeležbi Slovencev na tem zborovanju. Sestanek se bo vršil v sredo 17. avgusta ob 10. dopoldne v učiteljski knjižnici dr. real. gimnazije v Ljubljani, Vegova ulica. — Prof. I. Dolencec, Ljubljana, I. dr. realna gimnazija.

— V dobi, ki jo najrazličnejše stanovske, kulturne in gospodarske in dobrotnarke na udruženje uporabljajo za to, da na velikih zborovanjih, anketah in konferencah, izletih in shodih poglabljajo svoj program, utrjujejo stanovsko zavednost ter širijo svoje kulturne, gospodarske in socialne težnje, se vsi jasenski prireditelji ljubljanskega velesejma, ki bo obsegala razstave kulturne, tujskoprometne, kmetijske in gospodarske značaja. Tako bo ta prireditelji viden in osredotočen izraz razvoja in stanja našega gospodarstva in kulture. Zato je nujno potrebno in v korist stvari same, da se ob času razkaza našega gospodarstva pri liki jesenskega ljubljanskega velesejma od 3. do 12. septembra vrše »časotano tudi vse druge naše velike prireditve stanovske, kulturne, spornega itd. značaja. Vse organizacije, društva, zveze itd. so naprošene, da se vabijo odzovejo in svoje glavne prireditve postavijo v dobo jesenskega ljubljanskega velesejma od 3. do 12. septembra. Obvestila naj se blagovoliho čimprej poslati uradu velesejma v Ljubljani.

— III. mednarodni velesejem v Bariju. V Bariju (Italija) se bo vršil od 16. do 21. septembra III. mednarodni vzorčni velesejem. Velesejem je velike važnosti za vse ki iščejo stikov s tverdiki v Južni Italiji in Levantu. Udeležba se zlasti priporoča našim izvoznikom lesa. Naša država se udeležiti velesejma s posebnim paviljonom, ki bo našim razstavljalcem brezplačno na razpolago. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu bo izdal o priliki velesejma posebno številko svojega »Glasnika«. Prispevke in oglase za to številko je poslati zavodu neposredno najkasneje do 20. t. m. Informacije glede udeležbe na velesejmu dobijo zainteresirani v pisarni Zbornice za TOI.

— Rušilec »Dubrovnik« v Splitu. Snuči je prvič priplul v splitsko pristanišče naš novi rušilec »Dubrovnik«, ki so ga Splitčani svedeno sprejeli.

— Splošen naskok na planine. Lepo vreme, dva praznika in pa komaj dočakano veselje po deževni prvi polovici poletja, vse to spravi danes in jutri na noge stare in mlado, naskok na bližnje hribe in na naše gorske velikane bo jutri in v ponedeljek tak, kakršnega letos še ni bilo. Mnogo izletnikov in turistov pobite ob krošnjem vremenu v prosto naravo, planinske kočje bodo oba dneva nabito polne, v planine, zlasti na Triglavsko pogorje, se je namenilo za nedeljo in na Veliki smaren toliko ljubiteljev narave, da se kar boji, da se bo ožak Triglav pod njimi podrl. Upajmo, da se ne bo pripetila nobena nesreča. Previdnost je mati modrosti, na to naj mislijo zlasti oni, ki so se namenili na težje ture.

— Kdor hoče za praznike dobro vince piti — v »DAJ - DAM« hitro mora priti!

— Zaklopne znamke v lični obliki je ravnokar izdal urada ljubljanskega velesejma v propagandne namene za svojo letošnjo prireditev »Ljubljana v jeseni«, ki se vrši od 3. do 12. septembra. Vinete so na razpolago v slovenskem, erbskem, nemškem in francoskem besedilu. Podjetja itd. naj jih izvolijo zahtevati od urada velesejma v Ljubljani, ki jih jim bo takoj brezplačno dragevolje dostavil.

— Nova grobova. Ugledno rodno inž. Turnška je zadeli hud udarec. Danes ob 5. urah smrti iztrgala iz njene srede sinčka Dušana, dijaka IK. drž. realne gimnazije. Pokojni Dušan je bolehal že del časa, vsa skrbna nega zdravnika in staršev pa mu ni mogla vrniti zdravja in rešiti življenja. Bil je priden dijak, marljivo se je pa udeleževal tudi kot sportnik. Pogreb bo v nedeljo 14. t. m. ob 16.30 iz Langusove ulice št. 11 na viško pokopališče. Lahka mu zemljica, težko prizadejati rodni in iskreno sožalje! — V graški bolnici je v sredo po dolgem in mučnem trpljenju preminul inž. Albert Kolenc. Pokopali so ga večeraj ob 15. Pokojniku blag spomin, žalostnim iskreno sožalje!

— Alpska razstava na jesenskem velesejmu od 3. do 12. septembra, ki jo prireja SPD s sodelovanjem turističnega kluba »Skala« s pomočjo odličnih strokovnjakov ljubljanske univerze in muzeja, Lovskega društva in Zimskosportnega saveza, bo kot vse kaže, zanimiva revja lepo in zanimivo, ki so na goro razsejane po Juljskih, Kamniških Alpah in Karavankah in našem lepem Sredogorju. Znanstveni del razstave, kjer bodo zastopane fauna, flora, geološke in mineraloge posebnosti, meteorologija itd. bo pokazal odnos vede do Alp in predstavljal elemente teh znanosti obiskovalcem razstave. Znanstveno gradivo bo sestavljeno v poljudni obliki, tako da bo vsakemu motrniku razumljivo in dostopno, a bo vendar nudilo bežen vpogled v razne stroke alpskih ved.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo lepo in vroče. Tudi večeraj je bilo po vseh krajih naše države lepo. Najvišja temperatura je znašala v Skopju 33, v Ljubljani 32, v Splitu in Beogradu 31, v Zagrebu 30, v Mariboru 25 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 764,2, temperatura je znašala 18 stopinj.

— Otok umrl v vlakcu. V vlakcu, ki je prispel večeraj popoldne v Zagreb, je umrl v materinem naročju trimesečno dete, sinček ključavničarja pri SUZOR-u Josipa Strmška. Mati je že pri Podusedu opazila, da dete umira.

— Deset dni po poroki v smrt. V Golobu pri Benkovcu so našli večeraj v vodnjaku mrtvo 24letno Bojo Dragičević. Boja se je pred 10 dnevi omožila, večeraj je pa odšla na pašnik in se ni vrnila. Pri vodnjaku so našli domače opanke in pivico, v vodnjaku pa mrtvo Bojo. Vse kaže, da si je sama končala življenje.

— Samomor zaradi denarne stiske. V Karlovcu je skočil v vodo mizar Franjo Petrič. Moral bi bil te dni poravnati večji dolg, ker mu bi bil sicer zaplenil vse kar je imel v delavnici. Upnik so mu sicer dolgovali 25.000 Din, ki jih pa ni mogel izterjati. To ga je tako potrla, da si je končal življenje.

— Samomor živčno bolne žene. Večeraj se je ustrelila v Zagrebu soproga uradnika Ana Majer. Pokojna je bila tako nervozna, da jo je motil vsak šum. Zjutraj, ko je bil mož v kuhinji, je zaslišal samotni pok in ko je stopil v sobo, je zagledal na omari naslonjeno ženo, kako ji curila iz prsi kri. V naslednjem hipu se je zgrudila in izdihnila.

— Čuden sadizem. Brezposelni Ante dič v Splitu je bil poslan na večletno prisilno delo, pred tremi meseci se je pa vrnil na oženji s služkinjo Marjo Brčić. Že tri dni po poroki jo je pa začel pretepati in na vse načine mučiti. Pred njim je morala delati vojaške vaje in če je napravila

kaj napačno, jo je dregnil z nožem. To je počel, dokler se ni vsa okrvavljena zgrudila. Ko si je nekoliko opomogla, jo je začel daviti in stisniti, da si umije noge in popije umazano vodo. To jo morala storiti sedemkrat. Na policiji je pravila, da je večkrat bljuvala, če pa ni hotela piti umazane vode, jo je mož z nožem zgačkal po grlu, kar bi jo opozarjalo, da jo zakolje, če se bo upirala. Policija je sadista aretirala.

— Na stotisoče ljudi redno in desetodno pije Radenske zdravilno vodo, ker no preizkusiti, da je ne samo izborno naravno sredstvo proti raznim boleznim, temveč tudi čudovita pijača, bodisi da jo pijete samo ali pomešano z vinom ali sadnim sokom. Radenska zdravilna voda vam pogosti žeto ter Vas krepi in osveži. Pijte jo tudi Vi, dobro vam bo dela.

— Zdravilišče Rogaška Slatina praznuje dne 14. in 15. t. m. 200 letnico strokovnega zdejta sloviti vrelci svoje mineralne zdravilne vode. Povodom te proslave se znižajo, in sicer od 15. t. m. dalje zdravilna in godbena taksa, cene kopel in zdravilnim sredstvom ter cena hrani v zdraviliških restavracijah.

— Pri prehlajenju, hripi, vnetju v vratu, oteklih mandljih, živčnih bolečinah, trganju v udih storite dobro, če poskrbite za vsakdanje izpraznevanje črevesa s tem, da popijete pol čaše naravne »Frans Josefove grenčice«. Po sodbah univerzitetnih klinik se odlikuje »Frans Josefova voda« zaradi sigurnega učinka pri prijetni uporabi. »Frans Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Zobozdravnik dr. med. univ. SREČKO PUHER

Gregorčičeva ulica št. 32, telefon 20—70 (nasproti Trgovskega doma, poleg banovinske palače) 10946

zopet redno ordinira.

Iz Ljubljane

— Iz Trgovski lokal Nabavljajne zadrge državnih namočenov na Vodnikovem trgu preurejajo. Lokal bo moderniziran, da bo povsem ustrezal zahtevam modernih trgovskih lokalov, čeprav ni velik. Začasno prodajajo blago v zadržnem prostoru na dvorišču iste hiše.

— Iz Krakovski nabrežje, ki so ga lani po regulaciji struge od njem nasipali in zavrtili samo po večjem ter takšnega pustili doslej, so začeli te dni nasipavati z zemljo, ki jo dovažajo od stavbe delavskega azila. Nabrežje se je po regulaciji tako razširilo, da je kar škoda lepega, neizrabljene prostora. Predvsem je pa seveda treba zavrati vsaj pridobljeni prostor ter ga toliko urediti, da ga ljudje ne bodo smatrali za smetišče. Doslej so odlagi na njem smeti in stavbni material, ker so pač mislili, da ga je treba nasuti, ker se ni bil.

— Iz Tudi nekateri naši čevljarji so podjetni in ekspanzivni, čeprav nimajo bat'e za vzornika. To dokazuje tudi, da jih je kljub slabim časom vedno več in da so se, začeli tudi posluževati reklame, ki so jo včasih najbolj sovražili. Reklame res ne potrebujejo v tem pogledu, češ, da se dobro blago samo hvali, morajo pa vendar opozarjati nase, da ljudje ne gredo mimo njih in h konkurenčnemu podjetju. Zavedajo se pa tudi, da obrabljena reklama ni mnogo vredna. Tako je tudi čevljar na Gallusovem nabrežju prišel do tega spoznanja ter potuhal učinkovito reklamo. Na vratih delavnice ob cesti ima nalepljen lepak z napisom, da izdeluje čevlje vseh vrst, pod napisom je pa duhovita risba, ki jo je najbrž narisal sam. Storklja leži vznak ter moli čevljarju nazgor obrnjene podplate, da ji jih popravi. Čevljar pa tudi ni naveden smolar, nego opica, ki drži kladivo povsem strokovnjak ter nabija podplate kot jih znajo pač samo naši čevljarji. Takšen duhovit domislek je vreden Batine iznajdljivosti.

— Iz V Olupovi hiši, ki stoji ob Pod Tranci in Starem trgu, prezidavajo pritličje v trgovski lokal v ozki ulici ob Valvasorjevi hiši. Ta hiša je iz starejše dobe in je bila že večkrat prezidana in popravljena. Zgrajena je pa zelo trdno kot sploh starejše hiše, zidovje je v pritličju skoraj trdnjako, debelo 1,30 m. Ker prebijajo zid, morajo podpreti zidovje nad njim, kar je precej riskantno delo, saj je zidovje nad njim visoko tri nadstropja.

— Iz Cesto za gradom bodo preuredili in tlakovali. Dela izvršuje mestna občina v svoji režiji. Cesta bo razširjena v ožjem delu za meter. Razširiti jo pa morejo le na ta način, ker je že povsem ob obrežju Gruberjevega prekopa, da zbetonirajo prejšnjo ploščo kakršne vidimo pri hišnih bačkah. Ta razširjeni del bo uporabljen za tročar Hodnik bo seveda ograjen, zdaj še ne vedo s kakšno ograjo. Hoja po njem bo pravi užitek, ker bo hodnik skoraj povsem nad strugo ter bo lepa sprehalna pot. Zdej kopljajo delavci temelj za zid, na katerem bo ležala plošča, ki bo tudi pritrdila s alitrni na oporni zid, ki je zbetoniran ob vnožju hriba. Opravljajo tudi cestna karizajoška dela, ker ta cesta ni še kanalizirana v vsej dolžini. Vročina za Gradom je zdaj nezmožna, ker se sonce opira skora; naplavljen v hrib, iz struge pa voda kar izparava, zato delavci zelo trpe.

— Iz K zahtevi po plinu. Glede na notico »Dajte nam plin« nam piše mestna planina: Mestna planina radevolje ustreže vsem reflektantom, ki žele imeti plin. Večkrat smo že vabili, da si se oni — ki se zanimajo za moderno in sodobno kuho zgledajo v planini, da moremo upoštevati njih želje. Plin v Šiško je napeljan le po glavnih ulicah. Sedaj imamo napeljan plin po Dunajski cesti preko Bežigrada in Janševce, čez železniški prelas in po Čerčetoški ulici do »Doma tretjerdnice«. Po Celovški cesti pa do »Zvezde« v Šiški. Od teh glavnih vodov se bodo napravljali ocepni in sicer tako kot se bodo stranke priglašale. Čim bomo imeli dovolj prijav zainteresor

bomo pričeli s ocepni v stranske ulice. Za vse gospodinjke, ki se zanimajo za plinsko kuho prireja mestna planina brezplačno predavanja s poskusno kuho. Vsem onim, ki se za zanimajo za moderne aparate v gospodinjstvu, obrti ali industriji je planina z vsemi nasveti na razpolago. Vabimo zato vse, ki bi reflektirali na plinsko napeljavno, da pošljejo svoje prijave v mestno planino, ker nam nikakor ni mogoče napeljavati plinske vode ali napravljati ocepne za one ulice, kjer ni reflektantov za plin.

RIO - VINO

sortirano buteljno liter po Din 9.—

Priznana najboljši

RIO - ZENDVIČI

od Din 1.— naprej, plošče, hors-d'

oeuvre za družabne prireditve.

Automatični buffet, Ljubljana, Selen-

burgova ulica 4. Telefon 28-63.

— Iz Rajanje pod staro lipo, ki ga je prireditelja Dvorska knjižnica prošla nedeljo, je pokazalo, da je med našim ljudstvom še mnogo takih, ki cenijo in upoštevajo kulturno smer tega zavoda, ki deluje že 25. leto. Da pa more biti Dvorska knjižnica s svojo prireditvijo zadovoljna, je v prvi vrsti zasuga našega g. župana dr. Dinka Puca, ki je blagovodil prvotni pokroviteljstvo veselice, za kar mu bodi prav topla zahvala. Enako dolguje knjižnica zahvalo vsem udeležencem, osobito onim, ki so se je spomnili s preplačili. Posebno zahvalo smo pa dolžni g. trgovcem in obrtnikom, ki so radevolje vkljub gospodarski krizi prispevali z dobroti za srečolov. Zahvala tudi vsem sodelujočim in gostilničarjem g. Useniku in Vrhovcu, ki sta ob navadnih cenah postregla dragim gostom z jedjo in pijačo.

— Iz Pravi paši dan je bil večeraj. Vročina je dosegla maksimum v letošnjem poletju. Celu v senci je bilo 32 stopinj. Tako vročih dni najbrže ne bomo imeli več, zlasti, če se skuja vreme, nedvomno bo pa še precej lepih dni pred jesenjo, kot trdi tudi neoficielni vremenski preroki.

— Iz Pravoslavni cerkev v Trubarjevem parku bo gradilo podjetje ing. Jos. Derick, ki gradi tudi delavski azil. Graditi začne v 14 dneh.

— Iz Za zaploditev rakov v naših vodah. Pod tem naslovom smo poročali v četrtke, da goje v bajeju pod Rožnikom krasne rake, ki dosegajo velikost 15 do 20 cm in teže do 1/4 kg. Bajer je last g. Habijana, računskega inšpektorja na finančni in ne g. Kočvarja, kakor je bilo pomotoma poročano.

— Iz Nove hiše na Prulah. Letos so zrastle na Prulah kar tri lepe stavbe. Najnovejša med njimi je dvonadstropna vila brojčnega uslužbenca Maksa Remsa. Poslopje je sezidano in pokrito z ravno streho. Zdej se vrši ometavanje notranjih sten, na kar pridejo na vrsto še zunanje stene. Vsa dela bodo izvršili pred zlmo. Zidanje vodi stavbno podjetje Anton Mavrič.

— Iz Glede šolnine na srednjih šolah bosta železnica in finančna direkcija v Ljubljani izdajali onim vpokojencem, katerim nakazujejo pokojnino in ki nameravajo v imenovanjo šolo vpisati svoje otroke, potrdila glede davka. Potrebno pa je, da starši, ki bodo vpisali svoje otroke v imenovanjo šolo, nemudoma vložijo tozadevne prošnje pri onih direktorjih, računskih oddelkih, kjer se jim nakazuje pokojnina. Prošnja naj se glasi takole: Podpisani prošim za izstavitve potrdila o višini letnega uslužbenčevega davka. Potrdilo potrebujem za predložitev šolski upravi zaradi odmere šolnine. Prošnja se mora kolkovati s 5 Din in priložiti kolek za 20 Din za rešitev. Prošilec naj navede natančen naslov in zadnjo pošto. Toliko v pojasnilo onim železniškim vpokojencem, ki se jih tiče. — Društvo žel. vpok. za dravske banovine v Ljubljani.

— Iz Na II. drž. realni gimnaziji v Ljubljani (Poljanška cesta) bo vpisovanje za sprejemni izpit za I. razred dne 24. avgusta t. l. od 10. do 12. dopoldne, sprejemni izpit pa 25. avgusta ob 8. zjutraj. Popravni izpiti za učence od I. do III. in od V. do VII. razreda (vključno privatiste) bodo 26. in 27. avgusta, vsakokrat ob 8. zjutraj po sporodu, ki bo nabit na razglasni deski v gimnazijski veži. Popravni nižji tečajni izpiti se bodo vršili 29., popravni višji tečajni izpiti pa: a) pismeni 29., ustni 30. t. m.; pričetek vsakokrat ob 8. zjutraj. — Vpisovanje v I. razred se bo vršilo 1. septembra t. l., vpisovanje v II.—VIII. razred se bo vršilo: a) za učence — učence domačega zavoda dne 2. septembra ob 8. v lanskih razredih, b) za učence tujih zavodov 3. septembra ob 9. do 12. v ravnateljstvu pisarni. — Vsak učenec-ka mora predložiti poleg izpridevala o dovršenem nižjem razredu (učenci tujih zavodov z odhodnico na izpridevalu in rojstnim listom) še potrdila o višini neposrednih davkov, na podlagi katerega jim bo plačani šolnino.

— Iz Vsi strelci, ki se nameravajo jutri udeležiti otvoritve strelšča strelske družine na Jesenicah, naj se javijo do večera pri bratu Obradoviču, Selenburgova ulica št. 7, zaradi skupnega odhoda z avtobusom.

— Iz Otvoritev IV. kongresa Ujedinjenega saveza železničarjev Jugoslavije — veliki manifestacijski shod — bo v ponedeljek 15. t. m. ob pol 11. dopoldne v veliki dvorani Uniona. Govorili bodo zastopniki inozemskih železničarskih, mornarskih in drugih strokovnih organizacij.

— Iz »Hlapec Jernej in njegova pravica«. To znamenito kolektivno dramo, ki jo je po povesti Iv. Cankarja napisal režiser Ferdo Delak, vprizori delavski oder »Svoboda« v čast kongresistom Ujedinjenega saveza železničarjev Jugoslavije 15. avgusta t. l. ob pol 9. zvečer v opernem gledališču. Premijera v Ljubljani, Celju in Zagrebu je pokazala veličino te kolektivne drame. Za to je vredno, da si jo vsakdo

Zrak . . . Solnce . . . in Radenski vrelci so trije čudotvorni zdravniki. Zlasti pa Radenski vrelci: Radenska zdravilna voda izborna pijača in obenem zdravilno sredstvo brez primere, Radenska Gizeva voda — izvrsten priradek k vinu in k sadnim sokom, ter Radenska Kraljeva voda — osvežujoče namizno pije. Radenski vrelci so zdrav užitek za velike in male!

ogleda. Diapozitivi umetnika Ljubivoja Ravnikarja so narejeni za ta dan tudi v francoskem in nemškem jeziku.

— Iz V Ljubljani so umrli od 5. do 11. t. m.: Lenart Bešter, 76 let, zasebnik, Bleiweisova cesta 13-III.; Mihael Bukšič, 70 let, žel. strojevodja v p., Dunajska cesta 12.; Ana Mesar, 23 let, stud. filozofije, Dvojakova ulica 6-III.; Radmila Ilić, 20 let, stud. prava, Mirje 9.; Ivan Zumer, 30 let, delavec, Masarykova cesta, baraka; s. Slava Marija Štemberger, 70 let, usmiljenka, Slomškova ulica 20.; Valentin Verzelj, 11 let, sin kovača, Vidovdanska cesta 9.; Terezija Pregelj, 80 let, gospodinja, Vidovdanska cesta 9.; Julijan Vodopivec, 70 let, frančiškan, Marijin trg 4.; inž. Ivan Preselj, 67 let, višji stavbni svetnik v p., Dalmatinova ulica 1. — V ljubljanskih bolnicah so umrli: Antonija Kikelj, roj. Brunčič, 72 let, vdova želez. vpokojenca Ivana, Stozice 119.; Matilda Vrhovnik, 3 let, Hrušica 4.; Jožefa Mokorel, 47 let, žena posestnika, Žužemberk 16.; Franc Stojč, 3 dni, sin posestnika, Provoje; Bojan Cepin, 20 let, zobotehnik, Miklošičeva cesta 22.; Karol Mihelič, 25 let, sin posestnika in gostilničarja, Črnomelj 61.; Alojzij Mklavc, 1 dan, sin služkinje, Ribnica na Pohorju; Meglič Marjan, 6 mesecev, sin delavke, Tržič; Ana Soko, 51 let, žena posestnika, Krčevina 66.; David Gašpar, 45 let, Studenci pri Mariboru; Franc Pečnik, 50 let, delavec, Sora pri Kranju; Marija Jager, 38 let, žena rudarja, Retje 72.; Avgust Vidmar, 60 let, ključavničar, Zabiak 14.; Anton Lukarčič, 32 let, de.avec, Siap pri Trzinu; Henrik Urbanc, 29 let, skladiščnik, Moste.

— Iz Dopisna trgovska šola v Ljubljani je ustanovljena za one, ki ne morejo za voljo službe in dela hoditi v šole, da si doma pridobije znanje. Važna je tudi za študente, ki se iz kakršnihkoli vzrokov ne morejo vpisati v Državno trgovsko šolo, pa bi se radi naučili trgovskih znanosti, da bi potem polagali izpite na državnih trgovskih šolah in tako lahko iskali službe. Poučbuje: knjigovodstvo, korespondenco, trgovsko in menično pravo, zemljepis, stenografijo itd., potem vse domače in evropske jezike, reklamo itd. dopisnim potom. Informacije: Dopisna trgovska šola v Ljubljani, Pražakova ulica 8-I., levo (ogal Miklošičeva cesta 30). 438a

— Iz Podporno društvo železniških uslužbenecv in vpokojencev sklicuje svoj izredni občni zbor za dan 21. avgusta t. l. z edino točko dnevnega reda: Zazidava društvenega zemljišča. Zbor se bo vršil ob 8. zjutraj v dvorani okrogne urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani, Miklošičeva cesta 20. — Odbor. 441a

— Iz Člane TK »Skalec« opozarjamo, da se poslužijo danes za skupni izlet kamniškega vlaka ob 18.20, ker avtobus ob 7. izpred Kmetске posojilnice ne bo vozil.

— Iz Dunajsko pranje, svetlokanje ŠIMENC, Kolodvorska ulica 8.

— Iz CHRISTOFFOV ZAVOD vpisuje ves avgust, Vodnikova cesta 12, pri stari školski cerkvi, in v trgovini Podkrajsek, Jurčičev trg 2. Vpisnina 20 Din. Šolnina nizka. Revni popust. 421a

— Iz V kavarni »VIADUKT« danes koncert. Odprto do 4. zjutraj. 442a

— Iz Dancing v hotelu Tivoli vsak večer do jutra. Pivo 6 Din, vino 15—20 Din.

— Iz V zgornji šiški je otvoril g. Boris Ban dentistično prakso. Opozarjamo na oglas! 439a

— Iz Sokol Moste. Javna telovadba v nedeljo 14. avgusta ob 16. v Mostah poleg narodne šole na Zaloški cesti.

Sport

— Dvodnevno gostovanje SK Orient (Sušak). Na igrišču SK Ilirije gostuje jutri in jutrišnjem ob 17.30 odlično nocojmetno moštvo SK Orienta s Sušaka, prvak primorske župe ZNP. Tekmi sta revanž na lanskost gostovanje Ilirije na Sušaki, ki je ostalo v dveh igrah neodločeno 2:2. Orientovo moštvo uživa prav dober sloves — nedavno je n. pr. igralo neodločeno z zagrebškim prvakom Haškom — in upa, da bo z njim zadovoljno tudi ljubljansko sportno občinstvo. Pred jutrišnjo tekmo se prične ob 15. lahkoletski meeting za poedinsko prvenstvo Ljubljane, predtekma na praznik bo pokalna haženska tekma Ilirija: Bratstvo, ki se prične ob 16.30. Vstopnina bo skupna.

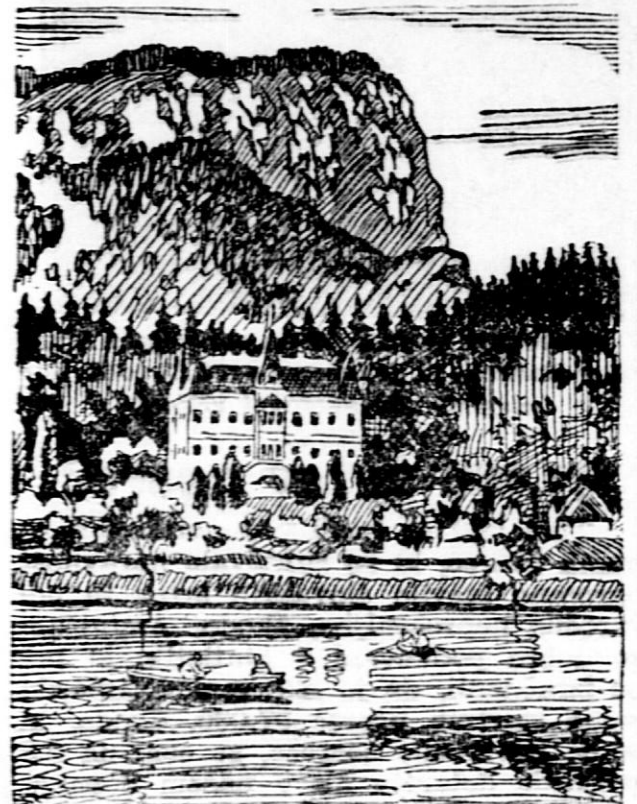
— Juniorske tekme za pokal Ilirije 13. 14. in 15. t. m.: danes ob 18.15 igr. Ilirije Svoboda: Jadran (izločena) — jutri na igrišču Ilirije ob 8. Ilirija I.: zmagovalac Svoboda: Jadran, ob 9. 15. Ilirija II.: Morava (I. kolo); na igrišču Hermesa ob 8. Miadika: Drava, ob 9.15 1. istra: premagani Svoboda: Jadran (utešno kolo) — poljutrišnjem na igrišču Hermesa ob 8. Ilirija II.: Hermes (2. kolo), ob 9.15 ti. nale utešnih tekem med zmagovalcem prejšnjega dne. Medklubski odbor poziva moštva k točnemu nastopu.

TAK JE NAŠ KINČ NEBEŠKI...

Kaj vidiš na Bledu, če jo primahaš tja peš in če nisi stalen gost

Ljubljana, 13. avgusta. Težko, težko zapustiš Ljubljano. K srčnem nam je prirasla, da sploh nečemo več verjeti, da je kje lepše kot pri nas. Brez vsake propagande je Ljubljana letovišarski kraj, nikomur je ni treba zapustiti, če jo pa kdo obišče ali ne, je pa tudi vseeno. Zato tudi nismo še nikdar priznali, da je Bled lepši od Ljubljane in smo skoraj povsem pozabili nanj. Seveda je tudi marsikdo pozabil na nas. Nešteto tujcev obiskuje Bled, ki komaj vedo, da je nekaj kilometrov južnovzhodno bivša metropola kranjskih Janezov, zdaj velebitna Ljubljana.

K vsemu temu je še treba pripomniti, da se gode grde krivice tudi kinču nebeskemu. Vsi bodoči slikarji prakticirajo naj-

Kraljeva poletna rezidenca Suvor

raje slikajoč najprej Bled, nihče pa neče s peresom niti prakticirati, da bi poskušal zaradi Bleda preliti nekaj črnih. In to ni še edina krivica. Ljubljancem so namreč po besedah neznanstvo zvesti Ljubljani ter vneti zanj, ko pa zaideš po naključju na Bled, se preprašas, da je prav tako zasló tja po naključju po Ljubljano ali vsaj vsa tista, ki v žepnem pogledu nekaj pomeni. Potem takem se sramujejo, da so bili na Bledu.

Zaradi tega in še iz nešteti razlogov je nujno, da obesimo na veliki zvoni, da je bil nekdo na Bledu. Če je že pomemben dogodek za svetle letovišarje, če pridejo na Bled, je skoraj še večji, če ga obišče kdo iz Ljubljane.

Ne bomo pa mlatili že premlačenih zadev; sicer je tudi važen dogodek že, če se pelješ v nedeljo proti Gorenjski. Saj se pelje n. pr. z izletniškim vlakom toliko nahrbtnikov, da še človeka začne končno smatrati za nahrbtnik. Ne naloži si ga sicer nihče na hrbet, pač pa potniki drug drugega tlačijo in stiskajo še bolj kot davkoplačevalce davčni vijak.

Važnejše je, da opozorimo izletnike, da lahko pridejo na Bled ne le, če izstopijo iz vlaka na Lescan ali na Bledu. Trdi se sicer, da je najbolje izstopiti na Lescan ter se odpeljati naprej z avtomobilom. Vendar nekateri tudi trde, da te nalože in odpelejo z Lescan s takšno naglico, da se še na Bledu ne moreš dobro zavesti, ali so te ugrabili ali si pa podlegel sugestiji mase, ki se ji strahovito mudi z Lescan, kot ameriškim roparjem s kraja, kjer so ugrabili otroka. Ko tako prifrčiš na Bled, kam da si padel izpod neba, sploh ne veš, kam bi se obrnil in česa bi se lotil, zlasti še, ker nikjer ne vidiš, da bi »bog ven moji roko«, čeprav je skoraj več hotelov kot hiš. Peš kolovratiti na Bled z Lescan ni posebno prijetno; ves čas ti hrume za hrbtom avtomobili v glorijsko prahu. Cesta je seveda tlakovana, toda prah se kljub temu ne da ugnati.

Ljudje so pa izmajdljivi. In pride n. pr. komu na misel, da se pelje do Jesenic, če se noče niti do Dobrave, ter jo mahne pod Možaklo skozi Dobravo in Vintgar na Bled. Tako zadene dve muhi obenem; z Bleda mu ni treba brviti peto na Vintgar in ni mu treba pospeševati že itak preživahnega avtomobilskega prometa med Lescani in Bledom.

V Dobravi so stali mlaji, a ne na čast izletnikom, ki so se po naključju potepali tam okrog. Cesta med Jesenicami in Bledom ni avtomobilska, ni pa skoraj nič manj nevarna za pešce, ker je kolesarska. Pazljiv moraš biti, da se ne zaprašiš kakšen kolesar nenadoma po klancu vate. Sicer je pa cesta zapuščena (v obeh pomenih), izletnika nedomačina ne srečaš zlahka na nji. Zato je takšen izprehod še vabljivejši in tudi tu velja, da tam ni nikogar, kjer je najlepše; najlepših koticov ljudje ne poznajo in ne cenijo, ali je pa samota vedno najlepša.

V Dobravi so vsa okna polna cvetic in cvetja, nageljni se spuščajo kot v slapovih globoko navzdol. Nekateri hiše so pa tudi bolj »nobel« in tam ni na oknu cvetja, pa tudi kaktej še ni.

Niti pol ure hoje ni do Vintgarja. Ko se spuščas po hribu proti njemu, te že oddaleč pozdravlja z gromovitim smehom. Vtis je popolnoma drugačen, kot če občuduješ njegovo fotografijo. Tudi s čopičem, pa seveda tudi s peresom ne moreš posneti te

pesni železnih naravnih zakonov in naravne igre. Na levem bregu pri mostu, ki drži čez bobneč in peniči se slap, je bife. Menda kljub vsemu ni prehude iluzionice med naravo in umetnim okoljem. Vsaj izletniki tega ne opazijo, ki se krepčajo ob tej stojnici.

Padajoča voda pod mostom gloda sika-

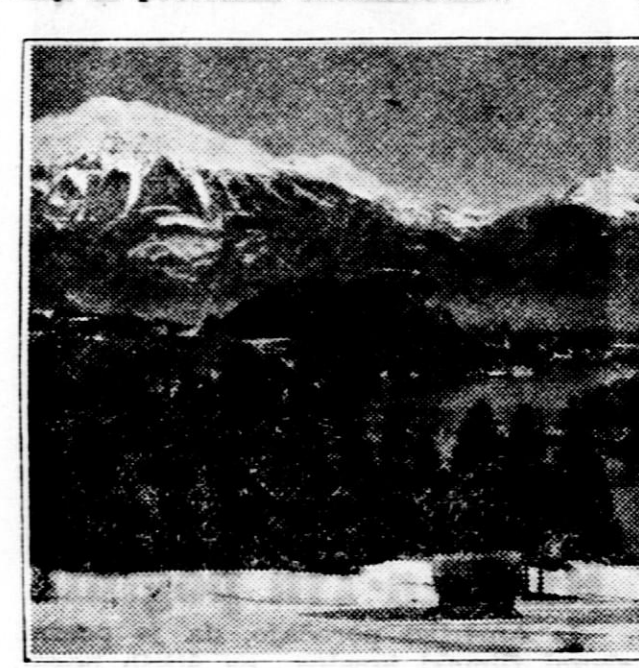
lovje; zbrusila ter oblizala ga je že, da je gladko in čudovito oblikovano. Voda se razpršuje v najfinejšo meglico. Dopoldne ob solčnih dneh vidiš v tej meglici mavrico z mostu. Na drugi strani mostu — pobirajo vstopnino »za vzdrževanja Vintgarja«. Izletniku iz Srbije sta stvar ni šla v glavo. Vprašal je, če bi Vintgar usahnil, ako bi ga ne drževali, odnosno, če bi ne pobirali vstopnine. Ker slap preveč bobni, ga niso slišali in tudi ne, ko je godrnjal, da imajo ljudje

monopol tudi na naravne lepote.

No, če si pa že takšen idealist, ne skoduje, da si vsaj toliko materialističen ter jo popihaš ob primernem trenutku čez most navkreber proti gozdu ob markacijah, ki označujejo na gosto smer proti Bledu. Takšno slovo od Vintgarja sicer ni lepo, toda prihraniš si 3 Din; tako človek izda veličastni Vintgar za bore dinarčke. Toda, če ga ni sramotno prodajati, zakaj bi ga naj bilo izdati?

Zopet drži samotna pot proti Bledu; skozi gozdove in po jasad se vleče, prehaja v kozjo stezo in končno preide v cesto, ko se vzpne na hrib, po katerem se spušta proti prostorni dolini; v kotlini na desni je Bled, a jezero se skriva za Gradom. Na pobočju je vas Zasip, do Bleda je še pol ure hoje, vendar pa sem ne sega oblast letovišarstva. Mnogo hiš je celo revnih. Tipični gorenjski balkoni trohne, hiše tu in tam razpadajo. Gnojščica so tik ob cesti pred hišami. Večina hiš ima mala okna. Iz neke zaprte revne hiše prodira otroško vkanje. Vse je sicer precej romantično, toda... Cerkev, da; ne razpada in enonadstropna hiša, ki je tako snažna in lična kot mestne, tudi ne. Napis na dobro ohranjenem znamenju se pa zdi čuden ter nerazumljiv: »Ob 50-letnici Brezmadežne 8. dec. 1904.« Brezmadežna namreč 1. 1904 menda ni bila stara 50 let.

Na koncu vasi so kmetje obirali gospodo, »ki ne ve, kaj bi počela, in ker pač nič ne dela«. Kmet ne bo mogel nikdar razumeti, da morajo in morejo počivati ljudje, ki nič ne delajo, in da imajo poleg tega še toliko skrbi s počitnicami, letovanji in podobnimi »neumnostmi«.

Cesta složno pada proti Bledu. Za poljo se začne vas Grad, ki preide v mesto Bled-Grad. Ljudi je vedno več. Začno se vrstiti trgovine, hrup narašča, avtomobilske hupe se oglašajo čedalje bolj pogosto. Ko stopaš po stopnicah pri cerkvi, se zabišči skozi drevje spodaj jezero.

Tako prihajaš na Bled peš — ne sicer tako triumfalno kot z avtomobilom — ter ga korak za korakom »osvajajo«; počasi se vrste dojni ter vtisi in vse je bolj blizu očem, iz avtomobila je pa filmsko in pralizu — žepu.

Ob Zdraviliškem domu je najlepše razhodišče in ti ni treba ugrabiti, kam drži na levo cesta in kam zaideš na desno. Na levi je letovišarski Bled v visoko zvnečem pomenu besede. Ob koncu ceste Lescan — Bled je »kinč nebeske« hotelski. Zlasti Park-hotel in »Toplice« ustvarjata velebitno obeležje; no, in če je kakšen kraj »hotelski«, potem je že letovišarski, drugega ni treba. Pač, letovišarjev ne sme primanjkovati! In jih je dovolj. Kavarna je polna, na vrtu je živahno, pred kavarno se košati

evropsko letovišarsko občinstvo, najlepše hotelske sobe so zasedene. Na letoviščarjih ne opaziš nič posebnega, nobene pečata krize ni vtisnjena v gladkih brezskrbnih obrazih, kvečjemu, da je njena zarja v kričnem karminu in drugih ličih, ki odsevajo še očitneje od dam kot kristalne barve jezerske gladine; toda to je zarja drugačnih kriz.

Takšne stvari se pa ne smejo preveč zadržati ob oko opazovalcevo, sicer bi mu očitali kmetavzarstvo in filistrstvo. Tu srečuješ ljudi velikega sveta, po svetstih manirah je treba zavijati nos. Ko zagledas na cesti dame v ultramodernih kopalnih oblekah, se pravi v svilenih hlačah, ali v kitajskem krepju, jih moraš povsem ignorirati, nič se ti ne sme zdeti novo. In ponos ti mora napeti prsi, če zagledas med temi svetstimi damami prav tako elegantno Ljubljanko, ki prav nič ne zaostaja za Nemkami in Madžarkami. Gledaš in opazuješ to pestro in živahno življenje v blejskem Cityju ter se vseeno ne moreš otrestiti občudovanja nad temi junaki, ki so tako pogumno napovedali vojno krizo in vzhitih: Takšno so torej zavetja pred strupenimi plini te strašne vojne-krize, ki davi ves svet! Tako pa vzhujemo seveda samo pristranski opazovalci, ki ne spadamo v višjo kasto, med letoviščarje, najvišje pa sploh ne vemo opazovati.

Splošna zunanja slika Bleda ti stopi kmalu pred oči. Treba je samo prehoditi mesto, nekoliko opazovati življenje tudi v malem, ne le samo hotelsko. Če primerjaš sedanji Bled proti le nekaj let starej-

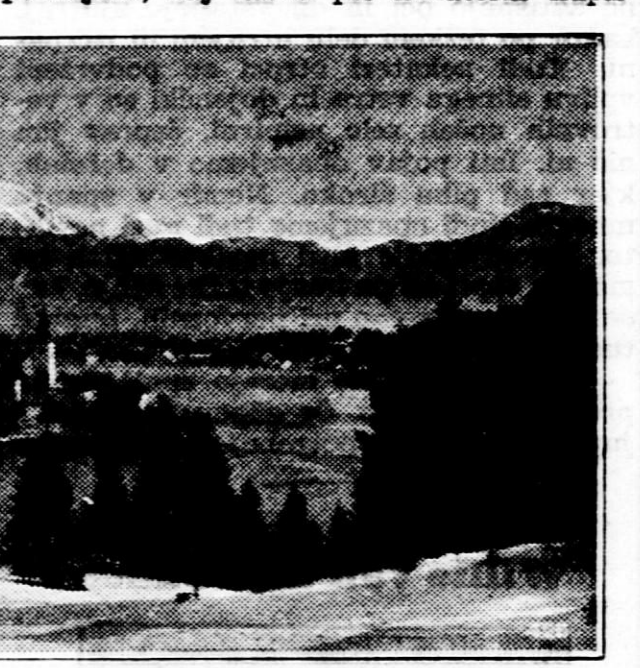
šemu, ugotoviš velik razvoj. Hotelj se še neprestano množijo, leto za letom jih je več. Gostilne, odnosno restavracije so se prelevile v hotele. Zasebne hiše so se skoraj vse prezidane v penzije, skoraj v vsaki oddajo kakšno sobo. Ceste so se nekoliko zboljšale, glavne so tlakovane. Izredno mnogo je Bled pridobil s omenjenimi hoteloma, s »Toplicami« in »Park-hotelom«. Velika pridobitev je zlasti

ogromno grajsko kopališče, ki ima poleg topliškega najlepšo lego. Vse to so znaki, da Bled naglo napreduje in da ga tudi slabi časi niso mnogo prizadeali, vsaj na zunaj tega ne opaziš.

Nič manj važen pojav pa ni, da se postruje z razvojem Bleda konkurenca med hoteli, kopališči, penzijami itd. Kajti vzporedno z naraščanjem tujkega prometa narašča tudi prebivalstvo, ki živi od tega prometa; ker pa se slabi časi vseeno poznajo, je vedno več tistih, ki teže za služkom, manj pa onih, ki nudijo zaslužek. Pred leti niso bili tako pogosti izveški na večnih vratih, da oddajajo sobe, in ne lepaki, ki vabijo goste v penzije. Tedaj pač ni bilo še toliko hotelov ter tako hude konkurence.

Prave konjunkturi ni več, kar nekoliko dokazujejo tudi cene. Penziji so iz večine po 55—65 Din, tako so diš po številnih lepakih.

Cene so pa kočljiva zadevščina. Tradicija je že, da se govori o letovišarski draginji. Nekateri so mnenja, da se o takšni draginji ne sme nikdar pisati, ker bi škodovalo tujskemu prometu, so pa tudi ljudje, ki pravijo, da tudi škoduje tujskemu prometu, če odrajo ljudi. Na klopi pri kolodvoru so seделе kmetice pri prijetnem opravku, uničevale so ogromne zaloge brašna, ki so si ga prinesle v velikih cekarjih. In tako podpirajo hotelsko industrijo nešteti izletniki, ki prihajajo zlasti ob nedeljah na Bled. Tisti pa, ki pridejo brez brašna, stikajo za stojnicami, kjer se založe s sadjem, toda ne odrežejo tako dobro, saj so n. pr. češnje, kakršne dobiš v Ljubljani po 3 do 4 Din kg, na Bledu po 12—16 Din. Razlika je pa tudi med prodajalci, saj lahko pri nekaterih kupiš

zelo lepe breskve po 16 Din.

V hotelske restavracije si ne upa kdorkoli, mnogi pa naročajo, ki si drznejo vstopiti, le cene ne pijače, za pod zobe pa navadno le guljaž. Hrana pa ni baš tako fantastično draga kot se boje ljudje, saj lahko dobiš v nekaterih hotelih kosilo že po 15 Din, pač posledica konkurence. Porcije so pa obilne, potreba je dobra, vendar pa tudi in tam naletiš tudi na nekoliko robate ljudi, ki se poživljajo na vjudnost. Ako se n. pr. zdi letoviščarju predraga soba, 90 Din z dvema posteljama, ga posljejo »k vragu«, če niso baš posebno dobro razpoloženi. Sploh se opazja, da z enodnevnimi izletniki, najsi so kdorkoli ter od koderkoli, niso posebno prijazni. To je menda tudi znak, da hudi časi niso še zadeli Bleda. V tem pogledu poseka Ljubljana Bled na vsej črti, vjudnosti ne pogrešamo, cene so zmerne in ne oziramo se na to, ali je gost le enodneven ali stalen. Kot rečeno so pa tudi na Bledu taki primeri le redke izjeme, ki pač potrjujejo pravilo, da vjudnost odlikuje tudi Blejčane.

zelo lepe breskve po 16 Din.

V hotelske restavracije si ne upa kdorkoli, mnogi pa naročajo, ki si drznejo vstopiti, le cene ne pijače, za pod zobe pa navadno le guljaž. Hrana pa ni baš tako fantastično draga kot se boje ljudje, saj lahko dobiš v nekaterih hotelih kosilo že po 15 Din, pač posledica konkurence.

Porcije so pa obilne, potreba je dobra, vendar pa tudi in tam naletiš tudi na nekoliko robate ljudi, ki se poživljajo na vjudnost. Ako se n. pr. zdi letoviščarju predraga soba, 90 Din z dvema posteljama, ga posljejo »k vragu«, če niso baš posebno dobro razpoloženi. Sploh se opazja, da z enodnevnimi izletniki, najsi so kdorkoli ter od koderkoli, niso posebno prijazni. To je menda tudi znak, da hudi časi niso še zadeli Bleda. V tem pogledu poseka Ljubljana Bled na vsej črti, vjudnosti ne pogrešamo, cene so zmerne in ne oziramo se na to, ali je gost le enodneven ali stalen. Kot rečeno so pa tudi na Bledu taki primeri le redke izjeme, ki pač potrjujejo pravilo, da vjudnost odlikuje tudi Blejčane.

zelo lepe breskve po 16 Din.

V hotelske restavracije si ne upa kdorkoli, mnogi pa naročajo, ki si drznejo vstopiti, le cene ne pijače, za pod zobe pa navadno le guljaž. Hrana pa ni baš tako fantastično draga kot se boje ljudje, saj lahko dobiš v nekaterih hotelih kosilo že po 15 Din, pač posledica konkurence.

Porcije so pa obilne, potreba je dobra, vendar pa tudi in tam naletiš tudi na nekoliko robate ljudi, ki se poživljajo na vjudnost. Ako se n. pr. zdi letoviščarju predraga soba, 90 Din z dvema posteljama, ga posljejo »k vragu«, če niso baš posebno dobro razpoloženi. Sploh se opazja, da z enodnevnimi izletniki, najsi so kdorkoli ter od koderkoli, niso posebno prijazni. To je menda tudi znak, da hudi časi niso še zadeli Bleda. V tem pogledu poseka Ljubljana Bled na vsej črti, vjudnosti ne pogrešamo, cene so zmerne in ne oziramo se na to, ali je gost le enodneven ali stalen. Kot rečeno so pa tudi na Bledu taki primeri le redke izjeme, ki pač potrjujejo pravilo, da vjudnost odlikuje tudi Blejčane.

zelo lepe breskve po 16 Din.

V hotelske restavracije si ne upa kdorkoli, mnogi pa naročajo, ki si drznejo vstopiti, le cene ne pijače, za pod zobe pa navadno le guljaž. Hrana pa ni baš tako fantastično draga kot se boje ljudje, saj lahko dobiš v nekaterih hotelih kosilo že po 15 Din, pač posledica konkurence.

Porcije so pa obilne, potreba je dobra, vendar pa tudi in tam naletiš tudi na nekoliko robate ljudi, ki se poživljajo na vjudnost. Ako se n. pr. zdi letoviščarju predraga soba, 90 Din z dvema posteljama, ga posljejo »k vragu«, če niso baš posebno dobro razpoloženi. Sploh se opazja, da z enodnevnimi izletniki, najsi so kdorkoli ter od koderkoli, niso posebno prijazni. To je menda tudi znak, da hudi časi niso še zadeli Bleda. V tem pogledu poseka Ljubljana Bled na vsej črti, vjudnosti ne pogrešamo, cene so zmerne in ne oziramo se na to, ali je gost le enodneven ali stalen. Kot rečeno so pa tudi na Bledu taki primeri le redke izjeme, ki pač potrjujejo pravilo, da vjudnost odlikuje tudi Blejčane.

Besedo imajo naši čitatelji

Vabilo železničarjem

Vse člane in članice Podpornega posmrtnega društva železniških uslužbencev in vpokejencev vabimo in pozivamo, da se zanesljivo udeležijo izrednega obnega zbora, ki ga sklicuje društveni odbor za 21. t. m. ob 8. uri zjutraj v dvorani OUZD z edino točko dnevnega reda: Zazidava društvenega zemljišča. Miklošičeva cesta v Ljubljani. Naš društveni denar je namenjen po naših društvenih pravih izključno samo za podporo (posmrtnino) za nas vseh 12.558 članov, nikakor pa ne za zidavo hiš. Vabimo vas torej v vašo lastno korist na ta izredni občni zbor, da oddaste svoje glasove proti nameri, da bi se z našim društvenim denarjem, ki je last nas vseh članov, zidala kakršnakoli stavba. Mi ne potrebujemo nobene društvene ali stanovanjske hiše, mi potrebujemo, oziroma naši svojci višjo posmrtnino, za katero tudi pošteno plačujemo, nikakor pa ne dovoljujemo, da bi se naš društveni denar investiral v kakršnokoli podjetje. Več članov.

Čudno tolmačenje zakona

Glede na odgovor g. dr. I. K., ki je izšel v vašem listu 9. t. m. na članek, ki je bil priobčen pod istim naslovom v »Slov. Narodu« 5. t. m., je treba dati gotova pojasnila. Odgovor g. dr. K. je pisan jezikovno in vsebinsko na način, ki ne vzbuja vtisa, da ga je pisal akademsko naobrazen pisec, očitno zobozdravnik oz. specializist z boleznimi ust in zob. Ton tega odgovora gotovo ni primeren za obravnavanje povsem resnih strokovnih vprašanj. V stvari sami pa je treba ugotoviti, da dr. I. K. ne misli na one zobozdravnike, ki so izvrševali prakso oziroma imeli pravico za izvrševanje prakse že pred 25. novembrom 1930, ko je stopil v veljavo zakon o zdravniških specialistih za bolezni ust in zob in o zobotehnikih, izdan 18. novembra 1930. Šele ta zakon je predpisal za zdravnike-specialiste za bolezni ust in zob poleg doktorata in enoletnega staža še dveletno specializacijo na univerzitetnih ustanovah ali na sto. iatološkem oddelku državne bolnice v Beogradu. Ker od 25. novembra 1930 se nista potekli 2 leti, nimamo še zdravnikov, ki bi se lahko sklicevali na tako specializacijo. Ta zakoniti predpis velja torej le za one, ki so se specializirali za zobozdravniško prakso šele po 25. novembru 1930, ne pa za one, ki so vršili to prakso že prej.

Zobozdravniki izpred 25. novembra 1930 nimajo dveletne specializacije, prej je zadoštovalo, če je diplomiran zdravnik obiskoval 36 ur posebnih predavanj na eni ali drugi univerzi. Po absolviranju teh 36 ur posebnih predavanj je smel zdravnik izvrševati prakso kot zobozdravnik, zdravnik-specialistov pa prej sploh ni bilo. Šele pred leti so se pojavili zdravniki-specialisti, ki so se specializirali za zobozdravništvo na univerzah z daljšim, specialnim študijem, toda tudi ti študij ni obsegal one prakse, ki jo predpisuje zakon z dne 18. novembra 1930 za nove zdravnike-specialiste.

Znan univerzitetni profesor je izjavil, da je v zobozdravniški praksi le 20% medicine in 80% tehnike. To vedo vsi praktični zobni strokovnjaki, zlasti tudi zobozdravniki, ki so v svojih laboratorijih skozi desetletja nastavljali prvotne in drago plačane, zlasti iz Nemčije importirane zobotehnične — ostanke teh importiranih inozemcev imamo še sedaj v Ljubljani — in prepustili tem strokovnjakom izvrševanje vseh ne le tehniških, temveč tudi operativnih del. Ti strokovno visoko naobraženi zobotehniki so bili učitelji zobozdravnikov za tehniška dela in nikakor ni res, da je večina zobotehnikov prebila svojo zobotehnično učno dobo v laboratorijih zobozdravnikov in da so bili ti laboratoriji edina šola zobotehnikov. Svoječasno stanje je bilo pač to, da so zobotehniki vršili vsa strokovna dela, zobozdravniki so dali pa svojo firmo.

Dr. I. K. odreja tudi dentistu sposobnost za resnično strokovnjsko delo, trdeč, da se niso nikjer izučili zobozdravništva, ker so injekcije, ruvanje in zdravljenje zob strogo zdravniško odgovorno in nevarno delo in v rokah lajkov nevarno za zdravje in življenje bolnikov. Gospodu doktorju je gotovo znano, da so si morali sedanji dentisti pridobiti pravico do ruvanja in zdravljenja bolnih zob potem posebnega specialnega študija. Vsak današnji dentist se je moral specializirati potom študija na dentističnih šolah v Nemčiji, kjer so morali položiti posebne izpite. Šele na podlagi teh spričeval o inozemskem študiju so bili današnji dentisti pripuščeni k polaganju strokovnega izpita pred komisijo ministrstva socialne politike in narodnega zdravja v Beogradu. Z uspešno prestatim izpitom pred to komisijo so dobili šele pravico do naziva dentist in do izvrševanja gotovih, zobnih zdravniških pridržanih del in sicer ruvanja zob, dajanja injekcij in zdravljenja bolnih zob. Kot izučeni zobotehniki pa so dentisti seveda tudi strokovno usposobljeni za vsa zgolj zobotehniška dela. Za razodnega in pametnega človeka je torej dovolj jasno, da imajo dentisti polno strokovno kvalifikacijo tudi za injekcije, ruvanje in zdravljenje zob in da tudi dentist ne bo vatal v pacientov usta nobenega radomestila, dokler niso usta in zobje pripravljeni za to nadomestilo.

Mnenja smo, da tako polemike sploh ne spadajo v dnevno časopisje, ker mora nepoučena javnost dobiti zelo neugodne vtise o razmerah med zobnimi zdravniškimi dentisti in dentisti-tehnikami ter pride nehoti na misel, da vlada med njimi največje kruborstvo in nelojalna konkurenca. Glede na ton in vsebino mo dr. I. K. signirane-

ga članka pa smo bili primorani odgovoriti popolnoma stvarno ter zaključujemo s tem debato s svoje strani. Zveza dentistov za dravsko banovino • Ljubljani.

— Davčnim upravam in državnim tiskar- ni! Pred meseci je izšel zakon, da je treba uporabljati pri vseh prireditvah z vstopni- no, ki niso oproščene davka, monopolizira- ne vstopnice, ki jih tiska državna tiskarna v Beogradu in jih je treba nakupiti pri dav- čnih upravah. Te vstopnice imajo pa pre- čednjo hibo. Niso namreč numerirane ja v bloku ni na vstopnicah nobene številke. To pa je za one, ki jih uporabljajo, zelo neprikladno, ker nikdar ne veš, kolike vstopnice si že prodal, težko je pri obračun- nih, pri shranitvi neprodanih vstopnic za prihodnjilje itd. Vse to bo lahko popraviti in prizadete faktorje prosimo, da uredit tisk teh vstopnic tako, da bodo numerira- ne po blokih od 1 do 100. To ni za izdaja- telja prav nobena težava, za konsumente teh vstopnic je pa le ugodnost. — Pri- zadeti.

Vprašanje, ki je nanj težko odgovoriti

Ljubljana, 13. avgusta. Na to vprašanje sicer že dolgo mnogi odgovarjajo, a so vsi njihovi odgovori ja- lovi ter prazni, vprašanje je pa od dne do dne očitneje in bolj boleče, da je polasti človeka groza, ko začne razmišljati o njem. Lahko je svetoholinsko zaviti oči in reči, res je hudo, toda vsi trpimo in jaz ti ne morem pomagati! Lahko je teoretizirati o socialnem vprašanju in še lažje je kričati, češ, ta je tisti, ki ni zadovoljen, ki izrablja današnjo zmedo, ki kriči le zato, da bi mu šla pšenica v klasje, no in najlažje je, da lepo molčiš, se ne brigaš za nič in nikogar, če si — sit.

Zato pač mnogi ne čutijo potrebe, da bi odgovarjali na takšna vprašanja, na ka- kršnega bi rad vedel nekdo, ki nam je po- slal naslednje vrstice:

»Z dna duše vas prosim, bodite tako usmileni in dobri ter priobčite tole:

Iz srca prošim znanstvenike, strokov- njake in sploh vse, ki sploh še kaj mislijo, da odgovore na vprašanje: Ali je mogoče dandanes v teh razmerah, v teh zmešnjav- vah, v dobi tolikšne bede in trpljenja po- šteno živeti bednemu človeku, kakršen sem jaz, ki je brez doma, strehe, sredstev, brez dela in jela, ki je zdrav, mlad, sposoben delati in živeti, ki bi rad delal in živel, a glejte, ljudje božji, prosim, oglašam, ro- mam, trkam povsod na vrata, premišlju- jem noč in dan, kaj mi je storiti, a vse je zaman — odgovorite mi na to vprašanje, rotim vas!

Vem, da nisem sam, zavedam se, da jih je mnogo, ki so v enakem položaju in vem tudi, da se nihče več ne zmeni za usodo in trpljenje svojega bližnjega, toda baš zato bi rad slišal odgovor! Rad bi koristil člo- veki družbi, rad bi bil pošten, rad bi de- lal, rad bi bil dostojen in vreden član te družbe, toda rad bi tudi vedel, zakaj me baš ta družba hoče izobčiti, zavreči, zakaj je tako malobrižna, tako topa, brezčutna, da ni nikjer več srca, ne misli, ne razuma! Hitite z odgovorom, ne morem več čakati, na križišču sem in, če ne veste odgovora, pač moram odločevati sam, tedaj vem, da ni nihče odgovoren, da ne sme nihče soditi, naj storim karkoli, saj vendar moram ži- viti, saj sem rojen za to! Obupavam, ne ver- jamem, da bi kdo odgovoril, in samo ena pot je, če hočem ostati pošten, menda vsaj veste, katera.

Na robu prepada 5. avgusta 1932. Mislim, da ni treba podpisati. Ne, ni ga treba in ni treba komentarja.

Ne, ni ga treba in ni treba komentarja.

Teniški turnir na Iliriji

Ljubljana, 13. avgusta. Danes ob 15. se prične nacionalni turnir za prvenstvo dravske banovine v tenisu. Zanimanje za turnir se stopnjuje in z nape- tostjo se pričakuje borba prvotrstnih igral- cev, ki so že v Ljubljani. Prav lepo je za- stopan Zagreb z znanimi igralci: Pallada, intern. prvak dravske banovine, Brčić Antolović, Freudenreich, Kukukuljević T., Punčec, Fräbe, Weitner, Kalda, Penkala, Maksimovičeva, Njemirovska, iz Beograda Kumanudi, za Celje nastopijo Ljubljana dr. Bleiweis in Dacar, Toplak, Sernečeva, Serbec, za Maribor Hitzl, Leyer, Holzinger, dr. Krausova, Scherbaumova, Thalmanova, za Ilirijo pa Truden, Kmet, Ravniharjeva, ing. Novak, dr. Koželi in vsi tekmovalci polnoštevilno. Vseh tekmovalcev bo okrog 60.

Za prvenstvo bo prav ogorčena borba, ker se igralci, ki pridejo po vsej priliki v final, prave enakovredni. Turnir bo trajal tri dni, danes od 15. do mraka, jutri od 8.—12. in od 15. do mraka in v ponedeljek prav tako. Finalne tekme bodo v ponedeljek popoldne.

Vstopnina je zelo nizka, za vsak dan po- sebej za dopolne ali popoldne prav tako tudi permanentna za vse tri dneve, ki je zelo nizka.

Na izrišču je ca 400 stoletov in obsežna tribuna, raz katero bo dober razgled po vseh glavnih igriščih.

Upamo, da se bodo naša sportna jav- nost in prijatelji belega sporta zavedali, da so dolžni polnoštevilno posejiti na največje teniško prireditve v Ljubljani in dravski banovini. Na svidenje torej na Iliriji!

Mlada zaljubljenca

— Gospodčina, ali veste kakšna je razlika med tramvajem in avtomobi- lom?

— Ne.

— To je dobro. Peljiva se torej s tramvajem.

Boj za ameriškega prezidenta

**Samo dva kandidata — dosednji prezident Hoover in
guverner Roosevelt**

V novembru bodo imeli v Zedinjenih državah Severne Amerike predsedniške volitve. 120 milijonski ameriški narod ima samo dve politični stranki, demokratsko in republikansko, ki ji pripada sedanji predsednik Herbert Hoover. Izid predsedniških volitev v Ameriki bo močno, morda celo odločilno vplival na razvoj gospodarskih razmer v Evropi. Sedanji predsednik Hoover, dobro znan po povojni aprovizacijski akciji v Evropi, ni za črtanje ali znižanje evropskih vojnih dolgov Ameriki. Hoover je bil izvoljen za predsednika v času preloma še nedavno tako sijajne gospodarske konjunkt-

Kandidat republikancev Herbert Hoover

re Amerike in ameriški narod je videl v njem kapitana, ki bo varno prevozil vse nevarne vrtnice in valove. Kmalu so se pa Američani hvaležno spominjali bivšega predsednika Coolidgea, starega, lahko bi rekli lakomnega skopuha, a navdušenje za Hooverja se je dokaj ohladilo.

V splošnem niso ameriški narod edini važni problem vojni dolgov Evrope, gre mu skoraj bi lahko rekli bolj za boj proti prohibiciji, za modifikacijo tako nepopularnega Volsteadovega zakona. Ta boj je velikega gospodarskega pomena tudi za nekatere evropske države, kajti če bi bila v Ameriki odpravljena prohibicija, bi iz Evrope lahko zopet izvažali v Ameriko alkoholne pijače in hmelj. Tako bi se zopet zasukalo zdaj zarjavelo kolesce svetovne trgovine in gospodarska kriza bi bila vsaj nekoliko ublažena.

Večina Američanov je proti prohibiciji in vendar je prohibicija v veljavi. Dobro se je izrazil o tem tovarnar Vilek iz Clevelanda, ki je dejal: »Mi Američani smo največji hinavci na svetu. Oni, ki z največjim navdušenjem glasujejo za prohibicijo, pijejo največ.« Prohibicija prinaša ogromne dobičke tihotapcem in prodajalcem alkohola. O tem nam priča Al Capone in drugi taki junaki. In javna tajna je, da služijo v Ameriki na račun prohibicije ne samo policaji, temveč tudi mnogi visoki uradniki. Tisti, ki jim prinaša prohibicija milijone, se seveda na vse kriplje branijo svobodne trgovine z alkoholnimi pijačami in vpliv njihovega denarja je v boju za ohranitev prohibicije zelo velik.

Sta dva kandidata na mesto ameriškega predsednika, dosednji predsednik Hoover in guverner Roosevelt. Republikanec Hoover je kandidat prvirčev prohibicije, Roosevelt pa kandidira »mokri« demokrate. O določanju kandidatov odločujejo zastopniki vseh 48 severnoameriških držav in za Rooseveltovo kandidacijo je glasoval tudi zastopnik države Illinois in Indiana, čikaški župan Cermak.

Oba tabora, »mokri« in »suhi«, pa nista enotna. Nekateri republikanci nasprotujejo prohibiciji, nekateri demokrate so pa njeni prvirčevci in zato je težko uganiti, kakšen bo izid boja za modifikacijo Volsteadovega zakona. Če

gre večina demokratov v volilni boj z geslom proti prohibiciji, zahtevajo republikanci finančno pomoč zadolženim hišnim posestnikom. V času finančne konjunktore so v Ameriki izredno mnogo gradili. Ljudem so ponujali drage družinske hišice proti dolgoletnim odplačilom in ljudje so jih kupovali. Pa je prišla brezposelnost in z njo beda, ljudje niso imeli denarja niti za najpotrebnejše, kaj šele za odplačevanje dolga. Zadolženi hišni posestniki so večinoma obubožali. In eno izmed republikanskih volilnih gesel govori o pomoči tem ljudem.

Republikanski senator Bingham je prišel pred senat s predlogom, naj bi se uzakonila proizvodnja in prodaja 3,2% piva. S tem naj bi izpodbili demokratom tla pod nogami. Obenem s tem predlogom naj bi pa senat glasoval tudi za denarno pomoč zadolženim hišnim posestnikom. Demokrati pa niso glasovali za ta dva predloga in zato sta bila vrnjena odboru, ki naj odloči, kdaj je pivo res opojno in da-li pivo, ki je v njem 3,2% alkohola, ni opojno. Nekoliko »mokri« demokratski senator Tydings je pa predlagal, naj bi z zakonom dovolili 2,75% pivo, kar pa tudi ni bilo sprejeto.

Zanimivo je, da so ameriške ženske proti prohibiciji. Narodni izvršni odbor organizacije žen za reformo prohibicije je sklenil podpreti kandidacijo »mokrega« guvernerja Roosevelta. Ta organizacija šteje nad milijon članic in

Kandidat demokratov guverner Roosevelt

zanimivo je, da je njena predsednica republikanka.

Kandidat Roosevelt hoče na originalen način preskrbeti brezposelnim delo. Izjavil je, da bo zasnovan in ureden velik načrt zopetnega pogozdovanja goščav v Ameriki. V Ameriki so gospodarili z gozdovi skoraj tako, kakor svojčas v Dalmaciji, in tako so nastale obširne goščave. Rooseveltov načrt je bil sprejet simpatično, niso pa mogli biti s tem zadovoljni republikanci. Zato je nastopil tajnik poljedelstva Arthur Hyde z izjavo, da je Rooseveltov načrt čisto navadna utopija. Če bi hoteli pogozditi večino goščav, bi morala država potrošiti nad 2 milijardi dolarjev. Volilna borba se je že pričela. Predstavnik »suhih« republikancev Garfield je izjavil, da se republikanci ne bodo dali zapeljati k izjavi o modifikaciji Volsteadovega prohibicijskega zakona. Predsednik Hoover je pa izjavil, da ostane zvest programu, ki je v njem tudi odstavek o prohibiciji. Demokratski kandidat Roosevelt pa stoji strogo na stališču, izraženem v demokratskem volilnem programu, namreč boj za modifikacijo prohibicijskega zakona.

Najboljše sredstvo.

— Gospod doktor, moj mož čisto govori v spanju. Kaj bi se dalo proti temu storiti?

— Dovolite mu čez dan priti do bese, sede, milostiva.

Zakaj je bil Gajdarov izgnan

Znani filmski igralec Vladimir Gajdarov, ki smo ga videli tudi v Ljubljani, se je vrnil nedavno v Rusijo, pa ga je sovjetska vlada z njegovo ženo Olgo Gzavsko vred izgnala v Sibirijo. Prvotno ni nihče vedel, zakaj je bil Gajdarov

izgnan, zdaj pa prihaja vest, da ga je doletela ta kazen zaradi »protirevolucionarnega delovanja«. Ko se je vrnil v Moskvo, so mu baje poverili vodstvo nekega gledališča, obenem naj bi pa nastopal v glavnih vlogah. Za svoj prvi nastop si je pa izbral vlogo običajnega buržuaznega ljubimca, kar je dalo državni politični upravi pobudo, da se je začela zanimati za njegovo zasebno življenje.

In baje se je izkazalo, da se Gajdarov bolj zanima za žensko psihologijo, kakor za politična zborovanja. V greh so mu šteli buržuazni način življenja, ki je z njim demoraliziral svojo okolico. In zaradi tega so ga izgnali v Sibirijo. Kdaj se bo smel vrniti, ni znano.

Vpliv vremena na spanje

Menda noben človek ne more kljubovati vplivom vremena, če leže na posteljo, in mnogi ljudje ne zaspe, če divja zunaj nevihta. Nekateri ljudje ne morejo zaspati, če dežuje, drugi zopet ne, če sije luna. Močan veter in neurje vplivata na nekatere ljudi tako hudo, da vso noč ne zatisejo oči in da vstanejo zjutraj, kakor po težkem delu utrujeni in izčrpani. Tudi nekateri otroci so podvrženi vplivu silnega vetra in dojenčki so v vetrovnih nočeh zelo nemirni, čeprav jim nič ni. Isti pojav opazujemo v deželah, kjer rad piha široko. Nemir v spanju mnogih ljudi opazujemo tudi med nevihto. Mnogi ljudje med nevihto sploh ne morejo spati ali pa imajo težke sanje, kar se ne dogaja samo pri nervoznih, temveč tudi pri živčno zdravih ljudeh.

Mnogi ljudje ne morejo spati, če izpremene podnebje. Če odpotuje človek z juga na sever, ne potrebuje niti polovice

13 letna plavalka Willie van den Ouden

ki je zasedla v prostem plavanju na olimpijadi drugo mesto. Na cilj je priplavala za rekorderko Heleno Madison samo 50 cm.

toliko spanja, kakor doma. Šele ko se vrne, nadomesti, kar je na severu zamudil. Gre tu nedvomno za vpliv tako zvanih belih noči. Ljudje na severu spe povprečno osem ur. V krajih, kjer ni zadostne razsvetljave, niti rednega in zadostnega dovoza živil, rabijo ljudje mnogo več spanja, kakor tam, kjer je dovolj živil in razsvetljave. Ruski mušik tako rekoč prespi zimo, poleti pa spi razmeroma malo. Splošno potrebuje človek poleti manj spanja, kakor pozimi. S tem pa še ni rečeno, da potrebuje človeško telo poleti manj počitka in miru, kakor pozimi.

Hakenkreuz

Hakenkreuz, znak hitlerjevcev, znamenje reakcije in protizidovskega pokreta, velja zdaj za izrazito arijski simbol. Toda taka razlaga je zmotna. Za arijski simbol ga je namreč izdal v svoji lažni-znanstveni razlagi šele Nemec Guido List 1. 1910., in šele pod dojmom, ki so ga vzbujale Listove domneve, je bil sprejet ta prastari znak na prapore antisemitskih društev. Hakenkreuz, ki se imenuje v sanskritu svastika, je bil razširjen že v 3. stoletju pred Kr. po Kitajskem in Japonskem. Na ta znak pa naletimo tudi na Malajskih otokih, v srednji Afriki, v Sudanu, na Obali slonove kosti, v lesenih plastikah v Kongu, v Ameriki in med Indijanci plemena Pueblos.

Ne gre torej za nobeno tipično arijsko znamenje. Hakenkreuz pa ni znan semitskim narodom, niti prebivalcem Avstralije. V indijskem budizmu je ta znak, z ogli v levi smeri simbol rasti in sreče, z ogli v desni smeri pa simbol propada in smrti.

Pilot nemške Lufthanse Hans Wende

ki je preletel milijon kilometrov. Enako pot bi imel za seboj, če bi bil letel 25 krat okrog zemlje

Rin-Tin-Tin poginil

Iz Amerike poročajo, da je poginil slaven filmski igralec na štirih nogah Rin-Tin-Tin. Njegov konec bodo iskreno obžalovali mnogi prijatelji filma, ki se bodo gotovo še dolgo spominjali krepkega volčjaka, saj je znal vedno pravočasno skočiti na pozorišče in napasti bandita, ki je hotel oropati in umoriti njegovega gospodarja. Rin-Tin-Tin je doživel starost 16 let, kar je za psa že lepa starost. Njegovo življenje je bilo dokaj pestro. Prvotno je bil nemški pes, ki je služil med svetovno vojno v nemški armadi. Ujel ga je pa na bojišču ameriški letalski kapetan Lee Duncan, ki ga je vzel po vojni v Ameriko in ga naučil nastopati v filmu.

In Rin-Tin-Tin se je kmalu vživel v svoje novo življenje, postal je navdušen filmski igralec in v mnogih filmih je izvrstno igral svojo vlogo. Ena njegovih najboljših vlog je bila v filmu »Nočni kriki«, kjer je premagal in usmrtil ogromnega tekmeča na robu strmega prepada. Njegova tedenska plača je znašala do 400 dolarjev. Dlako in oči je imel sive.

Še o tragediji poročnika Pointa

Poročali smo že o pretresljivi ljubavni tragediji francoskega poročnika Pointa, ki govori o nji zadnje dni vsa Nizza. 30-letni poročnik Point si je v motornem čolnu blizu Saint-Maxima poglaval dve krogli v glavo. Pri njem so našli pismo, naslovljeno na znano pariško igralko Alice Cocea. Ljubavna tragedija se je odigrala v neposredni bližini luksuzne jahte, s katero se je vozila igralka. Freiskava je dognala, da je imel pokojni častnik že štiri leta ljubavno razmerje z igralko in usodne dne se je vozil s svojim avtomobilom v Saint-Maximu po obali. Blizu obale je bila zasidrana jahta »Blue Star«. Jahta je last neke Angležinje in pariška igralka si jo je bila za nekaj dni izposodila. Častnik je na obali poiskal motorni čoln in se odpeljal k jahti. Na krovu se je mudil samo nekaj minut, potem je pa skočil nazaj v čoln in ga poglaval. Komaj je bil na čoln nekaj metrov od jahte, sta počila dva strela. Point se je ustrešil v usta in padel mrtev v morje. Mornarji so po dolgem prizadevanju potegnili njegovo truplo iz morja. Igralka je bila ta čas na krovu jahte in izjavila je, da ne ve, zakaj si je poročnik končal življenje. Povedala je, da se je že pred meseci ločila od svojega moža grofa Larocheffouaulta, da pa zakon še ni sodno ločen. Poročiti se je nameravala.

ravala s poročnikom Pointom, ki je bil zelo ljubosumen in je neprestano silil v njo, naj prekine vse stike z možem.

Atlet atletov

V desetoboju je zmagal na olimpijadi Američan Bausch, ki je dosegel 8462,23 točk, kar pomeni nov svetovni rekord.

97.000 žrtev nesreč

Tudi lani so imeli v Ameriki mnogo hudih nesreč, ki so zahtevale naravnost ogromno število človeških žrtev in povzročile neprecenljivo škodo. Američani so dobro podkovani v statistiki in brž so izračunali, da je bilo lani v Ameriki samo smrtnih nesreč 97.000. Škoda, ki so jo povzročile nesreče, se ceni na 2,3 milijarde dolarjev ali v našem denarju okrog 130 milijard Din. To so strašne številke, vendar pa še ne tako strašne, kakor one iz leta 1930, ko je bilo smrtnih žrtev še 2000 več.

Nazadovanje smrtnih nesreč je pripisati deloma večji opreznosti in večji izurjenosti pri delu, deloma pa tudi gospodarski krizi, ker je bilo delo v industriji land močno omejeno. Delovna industrija na znižanju števila nesreč je znaten, kajti v nekaterih drugih strokah se je število smrtnih nesreč celo povečalo. Tako je bilo lani v Ameriki 600 smrtnih avtomobilskih nesreč več, kakor predlanskim; avtomobilske nesreče so zahtevale lani v Ameriki 33.500 človeških žrtev. V zasebnih stanovanjih se je pripetilo lani 29.000 smrtnih nesreč v industriji pa 17.000. Zanimivo je pa, da že od 1. 1888 na ameriških železnih cestah ni bilo tako malo smrtnih nesreč kakor lani.

Bat'ini izreki

V Zlunu mislijo samo na čevlje in na to, kako bi ljudje v njih lahko hodili. In tako Zlun ni imel in nima razumevanja za to, kar je bilo. Vse je tam današnji in jutrišnji dan, vse same domneve, računi, procenti, udeležba na dobičku itd. Tako se je zgodilo, da so mnogi Bat'ini izreki izginili, da jih ni nihče zabeležil in ohranil potomcem. To, kar je pokojni Bat'a napisal in kar se je ohranilo v njegovih izrekih, je le neznamenit del tega, kar je lepega in duhovitega izrekel. Naj navedemo samo nekaj njegovih izrekov.

Neumnosti je vedno nadprodukcija.

En človek ne more ničesar storiti.

Čim spoznamo, da smo neumni, smo storili korak naprej.

Misli izražajo kondenzirano. Človek, ki govori ves dan, pove morda kaj pametnega, toda to je razredčena modrost.

Kdor opravlja slabo delo, je boljši od onega, ki leži pod vrbo in drži roke križem.

Predno kaj porečem, moram dobro premisliti, kaj mi odgovori na to sosed.

Nikoli ne glejmo toliko na program, kakor na ljudi, ki ga zagovarjajo. Človek je program.

V 99% voditeljev je nekaj poštenosti, kajti sicer bi bilo človeštvo že tako zabredlo na kriva pota, da bi se ne bili niti rodili.

Govorite samo toliko, kolikor morete biti ljudem koristni.

Nekdo je rekel: Če bi bil molčal, bi bil ostal filozof. Jaz pa pravim: Če bi bil molčal, bi bil ostal bedak. Kdor stopi naprej in komur je dokazano, da je bedast, ima že eno bedarijo v glavi manj. Kdor pa hrani neumnost v glavi kot zaklad, ostane tepec.

Vsak človek je eden najpremožnejših, dokler ima zdrave roke in zdrav razum.

Dobro sredstvo proti pijančevanju

— Moj prijatelj se je odvalil piti ker se je hudo prestrašil.

— Kako to?

— Pred prvim veselim dogodkom v rodni se ga je poseteno nakresal, ki se mu je pa rodil sinček, je v pijanosti videl dva in je mislil, da je dobil dvojske.

K. W. Aramis:

Pri Novobogatinovih

Čas vse izpremeni, tudi čase... Kdor je bil pred desetimi leti pri Novobogatinovih, bi zdaj njihovega doma ne spoznal. Ne spoznal bi zakoncev Novobogatinovih.

Gospod Nikodem se je popolnoma izpremenil. Zdaj ne kupuje več za drag denar starih predmetov, slik in umetnin, v tem pogledu se je docela ohladil, ker je prišel do spoznanja, da ta roba ne nese obresti in ne skače več v ceni, kakor prva leta po vojni.

Sploh ne govori več rad o vojni, niti slišati noče o nji. Ko so se bile začele nedavno širiti vesti o vojni nevarnosti na Dalmnem vzhodu, se je pokazal gospod Nikodem odločnega pacifista. In kako bi se ne? Ves svoj kapital ima zamrznjen, naložen sicer varno, toda v nepremičninah. A brez gotovine ni nobenih vojni kupčij, ne dobav.

Vojna je zdaj v očeh gospoda Nikodema pravi bič človeštva in nič drugega. Čas vse izpremeni, tudi čase...

Tudi gospa Nežka je popolnoma izpremenila fazono.

Še pred desetimi leti se je najraje sukala po kuhinji in če je že za hip

prisleda h gostom v salonu je sedela liki lipov bog in niti besedice ni črhnila, da bi se ne zaletela in izdala. Poznala se je dobro in pazila je, da bi vpricho gostov ne bleknila kaj nerodnega.

V teh desetih letih je pa že moral človek kaj ujeti v družbi. Saj je prečitela cele kupe novin. In koliko gledališč je oblezla, koliko prispevkov plačala v raznih družabnih krožkih, klubih in društvi!

Zdaj je pa drugače. Čas vse izpremeni, tudi čase...

Zadnjič, ko je bila pri Novobogatinovih velika družba in so praznovali konec predpusta, je gospa Nežka že kaj samobitno zabavala goste:

— Saj pravim, naša poljska žena doseže vse, česar se loti. Recimo, gospoda, postavim samo ta radio. V mojih otroških letih še ni bilo o njem duha ne sluha, lepo vas prosim, a zdaj skoraj nimamo strehe brez antene in če gre človek po cesti, sliši malone skozi vsako okno nekakšen ampoljon. In vse to za bore tri zlate mesečno. In kdo je izumil ta radio? Nihče drugi nego poljska žena... No, kako se že piše, da bi jo šmetali... Ta gospa Sladkowska v Parizu... No, mar nimam prav?

Ali vzemimo obleke, ženske obleke. Ko sem bila jaz deklica, smo se oblačile

tako, da se je videl samo nos, vse drugo je moralo biti skrito. Zdaj so pa obleke tako inteligentne, da lahko možki že od daleč vidi vse, kar ga zanima. In zopet je tu poljska žena, ki se zna tako galantno oblačiti.

In ko je začel nekdo izmed gostov hitro govoriti o tej preklicani gospodarski krizi, je gospa Nežka tudi v ta pogovor junaško posegala, rekoč:

— To so po mojem mnenju prazne čenče... V starih časih, ko je hodil po svetu še Mojzes, je živel mogočen kraj in ta vam je imel dolarjev, funtov, draguljev in vsakršnih zakladov, da bi jih človek svoj živ dan ne preštel. Imenoval se je ta mogočni in bogati kralj Krizis in vsi so mu zavladali. Ime Krizis se ga je pa prijelo, ker je bil najbogatejši mož na svetu... A zdaj, gospoda moja, zdaj imenujejo ljudje krizis pomanjkanje gotovine in brezposelnost in bedo... Mar ni to narobe svet? Saj ni čuda, da je zdaj na svetu tako hudo, ko so pa ljudje postavili vse na glavo.

In gospa Nežka Novobogatinova se je zmagovalno ozrla po svojih gostih. Nihče ji ni ugovarjal.

Izpremenila sta se naša mlja zakonca Novobogatinova! Oh, kako sta se izpremenila!

Čas vse izpremeni, tudi čase...

NA PRAGU NOVE FILMSKE SEZONE

Berlinska Ufa nam je pripravila za letos 22 krasnih velikih novih filmov

Ljubljana, 13. avgusta.

Kakor gledališče, tako gre v vročih poletnih mesecih na dopust tudi kino, samo s to razliko, da se ne zapre, kakor se gledališče, temveč se skriva v svoje posebno mrtvilo, ki ga bo zdaj kmalu konec. Blizamo se jeseni, ko bo občinstvo zopet iskalo razvedrila in zabave v kinu. Zato se človeku nehoti vsiljuje vprašanje, kaj nam obeta nova filmska sezona. Ameriške filmaše družbe so se iz Jugoslavije umaknile in tako bodo naši kinematografi v prvi vrsti navezani na nemške filme. Naš dopisnik, ki se je pravkar vrnil iz Berlina, kjer si je ogledal velike ateljeje v Neubabelsbergu in Tempelhofu, nam obeta v novi sezoni krasne filme, ki zaslovo daleč po svetu.

Kot največje nemško filmsko podjetje v Berlinu moramo seveda omeniti v prvi

Lilian Harvey

vrsti Ufa. To, zdaj že po vsem svetu sloveče podjetje, nam obeta v novi sezoni poleg kratkih kulturnih filmov in zvočnih tehnikov 22 velikih novih filmov. Cel štab režiserjev in prvovrstnih filmskih igralcev je že od maja na delu, kljub krizi, ki jo posteno čuti tudi v Nemčiji, kipi v vseh ateljejih živahno vrvenje in s 1. septembrom bo cela vrsta novih filmov že izdelana.

Če si pobližje ogledamo najnovejša Ufa dela, naletimo najprej na veliki film

»E. P. 1 ne odgovarja«

V ta film je investirala Ufa 3 milijone mark in strokovnjaki pravijo, da gre za največje, naravnost senzacionalno delo napete vsebine, obravnavajoče najfantastičnejše, zdaj aktualne probleme. Gre za velikopotezno fantastično predstavo, izražajočo izpolnitev sodobnega človeškega hrepenenja, željo po rednemu zračnem prometu preko oceanov, kar se je doslej posrečilo samo poedinim državam in izkušnim letalcem. Redne zračne zveze preko oceanov nam kaže film kot fantastično sliho bodočnosti. Tehnične skulpture Julesa Vernea se tu uresničijo. Prepreženo z borbo za tehnične pridobitve se pa odigrava v filmu globoko v človeško duševno življenje segajoče dejanje. Že ime Hansa Albersa na čelu sodelujočih nam priča, da bo to res film, ki ga bomo hodili navdušeno gledati.

Drugi veliki film berlinske Ufe, ki se nam obeta v novi sezoni, je

»Quick«

V glavnih vlogah nastopata Hans Albers in Lilian Harvey. Quick je svetovno znan cirkuški artist, ki se v njegovo odrsko masko zaljubi mlada svetska dama (Lilian Harvey). Oseba vrednost artista je v tem ljubavnem razmerju po čudnem naključju zvezana z umetno narejenim obrazom za ljubčo ženo. V meščanski obleki izgubi artist za zaljubljeno ženo

P. Decourcelle: 25

Prokletstvo ljubezni

Roman.

Komaj je Helena prečitala to strašno pismo, se ji je izvil iz prs grozen krik in vsa iz sebe je hitela v sinčkovno sobo.

Pred vrati je naletela na guvernantko.

— Kje je moje dete? — je kričala obupano.

— Kaj ga ni pri milostivi? — se je začudila guvernantka. — Mislila sem, da je pri vas.

Helena je hotela nekaj povedati, pa ji je zastala beseda v grlu. Iztegnila je roke v praznino in se zgrudila na tla ko da jo je zadela strela.

VII.

SLIMAKOVA ŽENA

V predmestju Saint-Denis je kavarina, ki jo pariška sodruga prav dobro pozna. Podobna je vsem lokalom te vrste, »poštena hiša« je, kakor pravijo sami gosti, hiša s svojimi odjemalci, ki dobro plačujejo in malo zahtevajo. Sicer pa že gospodarstva zunanost dovolj jasno priča, da gre kupčija dobro.

vsako privlačnost. Iz tega duševno človeškega protislovja se razvije v filmu cela vrsta napetih družabnih prizorov, ki tvorijo lep okvir igralskih vrlin Quicka samega in njegove partnerice.

Willy Fritsch, Lilian Harvey in Willy Forst, ti trije najpriljubljenejši filmski igralci, se nam predstavijo v krasni filmski opereti

»Sen naših dni«

Ta opereta, ki bo po svoji melodioznosti, lepih slagerjih in romantični ljubavni vsebini zasenčila vse dosedanje Ufine opere, kakor so »Valček ljubezni«, »Kon-gres pleše« itd., bo nedvomno vzbudila tudi med našim občinstvom zaslužno zanimanje.

V istem slogu lahke in izredno ljubke ljubavne romantike bo izdelan film

»V postelji z lepo, mlado vdovo«

V tem filmu, ki bo iz njega svenela zopet radostna muzika skladatelja W. R. Heymanna, nastopata kakor v filmu »Rom-ny« Willy Fritsch in Käthe Nagy, naša slavna rojakinja iz Subotice. Käthe Nagy igra glavno vlogo tudi v prekrasnem, že izdelanem filmu

»Lepa pustolovščina«

v krasni ljubavni pustolovščini, kjer si kljub mrznji in čeprav ji meče tetka (Adela Sandrock) polena pod noge, izbere za moža ljubljena in izvoljena svojega srca Wolfa Albacha Rettya. Med velike Ufine filme moramo prištevati tudi film

»Strupeno opojnost«

ki imajo v njem glavne vloge Hans Albers, Gerda Maurus in Trude v. Molo. Ta film, ki se mu dejanje razvija deloma v Parizu in Lizaboni, deloma pa na krovu velikega preokceanskega parnika, nam kaže zločinsko početje trgovcev z mamili in lov za temi nevarnimi zločinci. V množno carstvo belega suženjstva nas popelje film

»Zvezda Valencije«

s Käthe Nagy in Wolfom Albachom Rettyem v glavnih vlogah. Sijajna šaloigra

Willy Fritsch

z mnogimi izvrstnimi dovtipi in lepimi slagerji je film

»Kaj naj rečem tvojemu možu«

V tem filmu bomo zopet občudovali priljubljeno, iz filma »Gospodična tajnica« že dobro znano in nepozabno Renato Müller. Prav izvrstna komedija, ki v nji predstavlja Willy Fritsch mladega, zelo podjetnega kavalirja ljubavnika, je film

»Moja boš«

Tu napenja Willy Fritsch vse sile, da bi si priboril srce in povrh še roko mlade gospe, kar stori prav po svoje sijajno. Če povemo še, da igra moža te mlade gospe (Camilla Horn) znameniti komik Ralph Arthur Roberts, ne bo nihče dvomil, da je v tej komediji mnogo zabave in iz-

vrstnega humora. Problem modernih železnice obravnava film

»Alarm za tlr B«

ki igra v njem glavno vlogo Rudolf Forster, v Berlinu zdaj eden najpriljubljenejših igralcev. Ta film obema svet moderne železnice s jasnim pogledom in slika usodo železničarjev s dramatično, ki pretrese vsakega gledalca. Vprašanje, ki je postalo ob našem času pereče, obravnava film

»Prijateljica«

ki je bilo njega umetniško vodstvo v rokah Gerharda Lamprechta. Dekle, ki je bila fantu prijateljica, postane mati. Iz

Käthe Nagy

družabnih ozirih se mora fant poročiti z drugo. Zapuščena se hoče odkrižati pod njenim srcem nastajajočega bitja, da bi si olajšala nadaljnjo pot skozi življenje. To da ljubezen do otroka premaga trenutno slabost. Sklene roditi otroka in ga dobro vzgojiti. Mladega moža dekletovo prisrčno materinstvo tako gane, da se vrne k nji kot svoji življenjski družici, ki brez nje ne more živeti. Tony van Elck igra to, iz življenja zajeto vlogo izvrstno. Med nova velika Ufina dela spada tudi velika opereta

»Zapuščina markiza S«

z Lilian Harvey v glavnih vlogi. Temu stoji častno ob strani film

»Vesela bafka«

z Willy Fritschem in prelepo novinko v filmskem svetu Rosy Barsoni v glavnih vlogah. Splošno zanimanje bo nedvomno vzbudil tudi med našim občinstvom film

»Kairska neznanka«

z Renato Müller in Willy Fritschem v glavnih vlogah. Ta film nam kaže, kako čudna pot je združila v opojni atmosferi na meji med vzhodom in zapadom dvojce src k skupni sreči. Slednjic naj omenimo še dva filma kriminalne vsebine

»Tajna vrata« ter »Dama in smaragd«

in veliki sportni film

»Lavorike zmage«

s Heinz Rühmanom v glavnih vlogah. O nadaljnjih Ufinih filmih in novih delih drugih filmskih družb pa prihajajo.

Ufa računa v svojem programu z duševnim razpoloženjem sodobnega človeka. Svetovna kriza, splošno obubožanje in politična razvrstitev so činiteљи, ki teže zdaj ljudi in jim razjedajo živce. Zato so potrebni filmi, ki morejo dvigniti občinstvo iz njegove duševne bede in mu nuditi čim več razvedrila in zabave. Duhu časa primerno je Ufa potisnila snovno in glasbeno povzdigujoč, serijsen in iz duševnega življenja zajeti film na račun vsebinsko lažjih filmov bolj v ospredje, kakor prejšnja leta. Zato je Ufa lahko prepričana, da bo z novim programom ustregla zahtevam časa in da bo občinstvo z njenimi novimi filmi v polni meri zadovoljno.

plakala, trpela za svojega otročička, ki si ga je morala šele priboriti, kajti najdenišnica ji ga dolgo ni hotela izročiti.

Skenila je priboriti si ga. Ljubezen je posijala v to mračno dušo. Materinstvo je poglavo v njenem srcu korenine in iz njih je poglavo cvet.

Dobila je službo raznašalke kruha, toda zaslužila je komaj za najskromnejše preživljanje in kmalu je spoznala, da tako ne bo prišla daleč. Začela je razmišljati, kako bi se rešila bede, in nekega dne ji je šimila v glavo srečna misel.

Kar čez noč je postala jasnovidka in vedeževalka. Najela je stanovanje in kmalu je bila zelo popularna. Ko je imela že lep kupček denarja, je prodala velik del svoje opreme, kupila velik voz, konje in psa in se napotila po predmestjih. Bila je varčna, pridno je zbirala denar in ko je imela že dvajset tisoč frankov, je lahko dobila potrebne listine, da so ji na podlagi njih vrnilo otroka iz najdenišnice.

— In vidite, gospod, zdaj sem srečna, — je nadaljevala. Slimak ji je natočil likerja, rekoč:

— Da, srečni ste, da imate svojega otroka. Ah, rodbina, otroci! To imam jaz zelo rad. Saj sem rojen za družinskega očeta. Žal so me neugodne razmere vedno odvrčale od tega. O, če bi bil srečen v življenju ženske, ki bi na morala biti marševa, dobra gospo-

Kako je prišel Stalin na krmilo

Nekdanji ropar in atentator je zdaj najmočnejši mož Rusije

V revolucionarnem letu 1905 so morali ruski boljševiki največ pretrpeti zaradi ponemrjenih naklepev proti državni oblasti. Najbolj vplivni voditelji so morali v Sibirijo ali v ječo ali pa ubežati preko meje. Tudi Lenin je moral izginiti v tujino. Glavna zapreka pa je bila, da ni imela boljševiška stranka denarja. Niti za propagando, niti za življenje voditeljev in agitatorjev ni bilo sredstev. V Parizu sta živel Lenin in Trocki; imela sta skupaj le par čevljev.

Lenin je ukazal somišljeniku Krasinu, ki je bil direktor pri Siemensu v Berlinu, naj da

tiskati ponarejene bankovce.

Ali poskus se je izjalovil. Nato je Gorki po Ameriki beračil za stranko in Krasin je začel v Berlinu razna podjetja, ki pa niso uspevala. Tedaj je odredil Lenin »eksek«, t. j. ekspropriacijo osebne imovine, izsiljevanja in ropanja!

Oboroženi komunisti so vdirali v trgovine, banke in pošte, ugrabljali denar in ga pošiljali blagajni stranke. V Georgiji je bil vodja »eksove« — Stalin.

najboljšeji ropar kavkaški, glavni »transkavkaskih aktivistov«, moderni Rinaldo Rinaldini. V njegovi topli so bili najbolj predrzni roparji z gora, armenški, georgijski in mohamedanski komunisti marksisti, ki so plenili državne blagajne, javne in zasebne urade, kontorje in pisarne. Napadali so z bombami in orožjem, pobijali in ropali ponoči in podnevi. Junija 1907. leta so Stalin in tovariši sredi dopoldneva na glavni cesti v Tiflisu z bombami in revolverji naskočili kozake, ki so spremljali voz državne banke, ubili več oseb in konj in

odnesli plen 341.000 rubljev.

Stalin jih je sam odnesel v Peterburg Krasinu za stranko. Neka slikarka zornica je popravila na bankovcih številke, in večino denarja je sodrug Valah, pozneje zvan Litvinov, menjal v Parizu. A prišli so ga in zaprli. Danes je Valah-Litvinov ruski zunanji komisar. Tako poroča Essad Bey.

Stalinov vzgled je našel mnogo posnemovalcev. Število banditov je naraščalo po vsej Rusiji, vse je kradlo in ropalo, saj so se izdajali za komunistične aktiviste, tudi mnogi, ki so ropali le zase in niso oddajali plena stranki.

Stalin pa je bil vedno poštenjak, ki je plen izročal Leninu do zadnjega beliča. Pleni je dalje banke, trgovine z dragulji in celo poštne vlake le iz fanatizma in le za idejo boljševizma. Moril in ropal je iz najglobljega navdušenja za stranko, sam pa ostal revež, ki je stradal in trpel, samo da bi čim prej izrazil splošno rusko in neposredno svetovno revolucijo. Ker so menjševiki obsojali »eksek«, so jim bili boljševiki najhujši sovražniki.

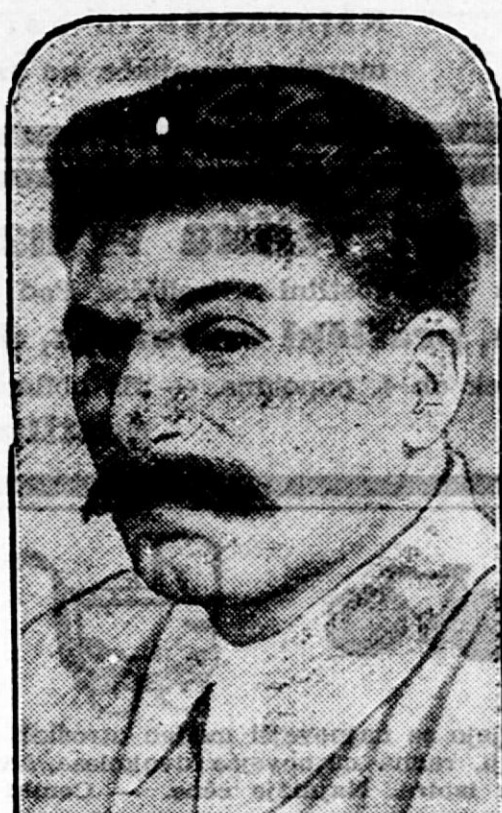
A tudi ruska vlada, ki ji je predsedoval takrat Stolypin, je z vso silo zatirala boljševike zaradi eksov. Proglasila je ob sedno in vojno stanje preko polovice Rusije. Roparji so bili, kadar so jih zgrabili, za vsak »eksek« v 24 urah obešeni. Stalin je ušel v Baku in se skrival, izdajal revolucijonarne letake, agitiral za boljševizem med delavci, izdajal zopet dva lističa in pisal. L. 1908 ga je policija zgrabila in ga obsodila v izgnanstvo. Odnegli so ga v sibirsko Vologdo, a že prvo noč je ušel in se čez par mesecev vrnil v Baku. V borbi proti menjševikom ga je v lukki zalotila policija in zaprla v ječo. Prostora je bilo v nji le za 500 jetnikov, a zaprtih je bilo 1. 1909 nad 1500 političnih in navadnih zločincev. Jetnike so obešali in pretepali. Tudi

Stalin je bil večkrat bičan.

Nato so ga tretjič odgnali v Sibirijo v Solovčevski. Čez eno leto je ušel domov, dospel v Peterburg in padel takoj zopet policiji v pest. Odnegli so ga četrtič v Sibirijo, in sicer zopet v Vologdo. Zopet je po enem letu ušel, se vrnil v Peterburg, bil aprila 1912 znova aretiran in izgnan v Narym v Sibiriji. Še isto leto v septembru je bil zopet v Peterburgu, a marca

1913 zadnjič prijet in izgnan v vas Kurejko v Turahanu, visoko na sibirskem severu, kjer je moral ostati do revolucije leta 1917.

Tako je prebil Stalin v sibirskem pregnanstvu vsega skupaj okoli deset let. V pregnanstvu je ribaril, čital revolucionarne brošure in liste, pisal in agitiral.

Ko je sredi vojne izbruhnila doma revolucija, se je vrnil v Rusijo. Najprej v Tiflis. Ali tam niso se pozabili njegovih »eksove« in so ga povsod bojkotirali. Celo listi so svarili pred »zločinskimi elementom«. Uzljen se je Stalin odpeljal v Peterburg, kjer je pravkar vladal Kerenski. Menjševiki so bili v večini, in Stalin je v »Pravdi« pisal v duhu menjševikov, ker še ni poznal Leninovih namer. Dne 16. aprila 1917 pa sta sprejela Stalin in Kamenev Lenina v Peterburgu, in Lenin je z oklopnega avtomobila nagovoril množico z vzklikom: Živela socialna revolucija! Vso oblast sovjetom! Ropajte naropano!

Revolucionarji so obrnili Kerenskari hrbet in so se oklenili Lenina, ki je vzpodbujal k ropanju in zahteval v »Pravdi« konec vojne. Tudi Stalin se je umaknil Leninu in bil le njegov sluga. Agitiral je med delavci in vojakom, in 3. julija je izbruhnil upor, ki naj bi vrgel zadnjo vlado in jo izročil boljševikom. Upor pa se je izjalovil. Toda izginili so menjševiki, in sta ostali le dve stranki, vladna, Kerenskiga, in boljševiška. Za boljševiki so stali delavci, malo meščanstvo, vojaštvo v Peterburgu in mornarstvo v Kronštadu. V glavnem odboru je sedel Stalin, a v njem ni bilo niti Lenina, niti Trockega. Revolucijo je izvedel Trocki z boji po Peterburgu, da je mogel Stalin 28. oktobra v »Pravdi« poročati: »Zgodilo se je. Oblast je v rokah delavcev, vojakov in kmetov.«

Tega dne je nastala prva sovjetska vlada v Rusiji. Predsednik je bil Lenin (Uljanov), zunanji komisar Bronstein (Trocki), komisar za narodne manjšine pa Džugašvili (Stalin).

Lenin je mečtem že umrl, Trocki živi

danes v pregnanstvu, a Stalin je ostal edini med vsemi takratnimi številnimi komisarji, ki so vsi izginili v »papirnati koš zgodovine«.

Stalin, najmanj izobraženi, najbolj sirovi

nekdanji ropar in atentator,

je odrinil vse tovarise in postal diktator Rusije. Od oktobra 1927 je Stalin, ko je izključil tekmece Trockega in ga poslal za mejo, do danes neomejeni vladar Rusije, dasi se imenuje le generalni tajnik osrednjega odbora ruske komunistične stranke. Njegova moč pa je večja kakor je bila carjeva. Gotovo je, da take kariere ni še napravil noben človek, odkar stoji svet.

Slava je največja kazen za slehernega človeka, ker ga preslepi tako, da ne more biti več razsoden ter malikuje pred samim seboj.

dinja, bi bil lahko tudi jaz imel otroke. — Moram pa priznati, da mi dela moj mali Claudinet mnogo skrbi.

— Skrbji?

— Seveda, saj moram misliti na njegovo bodočnost. Razen mene nima nikogar na svetu, in če bi izgubil mene...

— Ali ste zdravi? — je vprašal Slimak nenadoma.

— Popolnoma, — je odgovorila s trdnim prepričanjem jetičnih, ki se nikoli dobro ne zavedajo svoje bolezn. — Malo sicer kašljam, toda to ni nič hudega. Vendar pa ne smemo pozabiti, da človek ne ve ne ure ne dneva, a meni je največ ležeče na bodočnosti mojega otroka. In baš zato me vidite danes tu.

— Kako to? — je vprašal Slimak, sluteč nekaj zanimivega.

— Imam sestro, — je nadaljevala gospodična Fouillouxova. — Že več let se nisva videli, pa sem jo oni dan slučajno srečala na poti v Palaiseau. Ime ji je Zefyrina.

— Zefyrina, saj jo poznam, — je vzkliknil Slimak, — visoka, lepa črnolaska, velikih oči. Lepa Zefyrina ji pravijo.

— Oče, glej, kdo bi si mislil, da jo poznate.

— Še nikoli nisem bil deležen visoke časti, da bi mogel govoriti z njo, pač

sem jo pa često videl. Nekoč sem jo videl na bulvarju Bourdon, kjer je prirejala grško-rimske rokoborbe, ki jih je policija prepovedala. No, to vam je krasna ženska, roke ima ko stegna, meča napeta, da je triko na nji kar pokalo, pri tem pa dobra, nežna.

Stara, suha žena je dvignila glavo, kakor bi ji bila nenadoma šimila v njo nova misel.

Nalila je sebi in njemu, rekoč:

— Popijva do dna; vam se torej Zefyrina res zdi tako lepa in dobra? Povedati vam moram, da sem prišla sem zato, da zasigram Claudinetovo bodočnost za primer, če bi me izgubil. Zdi se mi, da bi mu mogla Zefyrina nadomestiti mene. Sicer je pa njegova teta. Rada bi torej, da bi se vidva seznanila. Ker je pa uboga Zefyrina v kaznilnici, bom skrbela, da dobi tu pa tam kak približek. Ko na pride iz kaznilnice, ji poiščem službo tu blizu vas. To vam je imenitno dekle, le žal, da si da tako rada zmešati glavo in da uganja neumnosti. Rada bi jo dobro omožila, da bi imel moj Claudinet vsaj dom, če bi izgubil mene.

Slimak je poslušal in razmišljal. Dvajset tisoč frankov, hišica, dobra obrt in še lepa žena povrh. Še enkrat se je ozrl na svojo sosedo. No, ta ne bo več dolgo tlačila trave. In takoj se je odločil.

NOVI VINODOL

najlepše kopališče na Gornjem Jadranu z velikimi in lepimi plažami. 2 km dolga obalna pot ob lepem parku. Tenis igrišče. Prvorazredni hoteli in penzioni ter mnogo vil, obdanih od borov. Pojasnila daje Zdraviliška komisija. 146

Makarska

Najcenejše in najlepše
morsko kopališče na Jadranu

Jutri velika vrtna veselica

v gostilni »Strelšček« Pod Rožnikom

Ples, prašički na raznju, dobra kapljica
Začetek ob 4. popoldne. — Za obilen obisk se priporoča
gostilničar Štefan.

Izdelujejo se najnovejši modeli otroških in igračnih vozičkov, tritiklji, razna najnovejša dvokolesa, šivalni stroji in motorji. Velika izbira. Najnižje cene. — Ceniki franko.

»TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, LJUBLJANA, Karlovska c. 4.

Ustanovljeno 1860.

Ustanovljeno 1860.

KAMNOSEŠKA INDUSTRIJA

Alojzij Vodnik

LJUBLJANA,

(poleg glavnega kolodvora) KOLODVORSKA ULICA 34

Velika zaloga preko 400

NAGROBNIH SPOMENIKOV

vseh oblik in velikosti se razproda po

znižanih cenah,

dokler traja zaloga.

Izdelava novih spomenikov po lastnih načrtih najmodernejših oblik po nizkih cenah. — Sporočite naslov, da vas obišče na domu strokovnjak in izdela načrte po Vaši želji.

Graški velesejem

(GRÄZER MESSE)

27. AVGUSTA DO 4. SEPTEMBRA 1932

Jubilejna razstava govedi

OD DNE 27. DO 30. AVGUSTA 1932

Razstava perutnine

OD DNE 1. DO 4. SEPTEMBRA 1932

Glavno razpečevališče sejmskih izkaznic ima banka BEZJAK, MARIBOR, Gospodarska ulica št. 25

DUNAJSKI SEJEM

od 4. do 10. septembra 1932
(Rotunda do 11. septembra)

Posebne prireditve:

600 LETNICA DUNAJŠKE USNJARIJE

Pohištvo — Reklama — »Novodobni plinski aparati« Električna gospodinjstva — Dunajske modne pletenine, salon za modno kožuhovino, kožuharji in predelava krzna — RADIO IN SLABI TOK — Zimsko-sportna razstava s posebnim oddelkom »Rastine in živali v zimski« — Stavbarstvo in gradnja cest, »Rastoka hiša« — Železno in patentno pohištvo, »Tehnične novosti in iznajdbe« — Razstava U. d. S. S. R. — Posebna bolgarska razstava — Razstava hranil in nasladi — Poljedelska in gozdarska razstava — Nikakega vizuma! S sejmsko izkaznico in potnim listom prost prestop na meji v Avstrijo. Ogrski tranzitni vizum se dobi na meji proti predložitvi sejmske izkaznice. Znatne vozne olajšave na jugoslovenskih, ogrskih in avstrijskih železnicah, na Donavi, Jadranskem morju ter na zrakoplovih. Pojasnila vseh vrst kakor tudi sejmske izkaznice (po Din 50) se daje pri

Wiener Messe A. G., Wien VII

kakor tudi — v dobi liskega jesenskega sejma — pri Auskunftsstelle in Leipzig, Oesterr. Messehaus, pri častnih zastopnikih v Ljubljani: Avstrijski konzulat, Dunajska c. 31. Zveza za tujski promet v Sloveniji (»Putnik«), Dunajska c. 1, Zveza za tujski promet v Sloveniji (»Putnik«), podružnica hotel Miklič vis-a-vis glavnega kolodvora.

VEZENJE ZAVES, PERILA,
MONOGRAMOV
ENTLANJE, AZURIRANJE,
PREDTISKANJE
»BREDA« ŽEPNI ROBCI, RAZNA
PREDTISKANA ŽENSKA ROČNA
DELA

ŠPEDICIJA TURK

OCARINJENJE

vseh uvoznih in izvoznih pošilk, in to hitro, skrbno in po najnižji tarifi. Revizija pravilnega zaračunavanja carine po njej deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.

Telefon interurban št. 2157.

PREVAŽANJE

vsakovrstnega blaga, bodisi kuriva, strojev, selitve itd. v Ljubljani in izven Ljubljane z vozovi na konjsi uprego kakor tudi s tremi najmodernejšimi avtomobili po dve, tri in sedem ton nosilnosti. 117

Telefon interurban št. 2157.

BORIS BAN, dentist

naznanja otvoritev

dentistične prakse za zobozdravstvo
in zobotehniko

v Zgornji šiški, Celovška cesta št. 231

(tramvajska postaja: Nova remiza)

Ordinira od 8. do 12. dopoldne in od 2. do 6. popoldne,

Enoletni trgovski tečaj

Slovenskega trgovskega društva v Mariboru

Pouk se bo vršil v prostorih državne trgovske akademije v Mariboru, Zrinskega trg št. 1, I. nadstropje.

Predmeti: knjigovodstvo, trgovsko računstvo, slovenska in nemška korespondenca, nauk o trgovini in menicah, gospodarski zemljepis, slovenska in nemška stenografija, strojepljise, blagovnanstvo ter nemščina in slovenščina.

Otvoritev tečaja bo dne 9. septembra 1932.

Vpisovanje je dnevno od 9. do 10. ure na Zrinskega trgu št. 1/I, soba št. 28-a. Sprejemajo se tudi pisane prijave na ravnanstvo tečaja.

Pazite na naslov:

Enoletni trgovski tečaj Slov. trg. društva v Mariboru,
Zrinskega trg št. 1/I

Vabilo

na

56. redni občni zbor

ki ga bo imela

Prva dolenjska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v METLIKI
v ponedeljek, dne 29. avgusta 1932 ob 8. (osmi) uri v
zadružni pisarni v Metliki št. 15.

S P O R E D :

- 1.) Čitanje in odobritev zapisnika o zadnjem občnem zboru.
 - 2.) Poročilo načelnika.
 - 3.) Poročilo nadzornika.
 - 4.) Čitanje in odobritev računskega zaključka za leto 1931 ter sklepanje o uporabi izkazanega dobička za leto 1931.
 - 5.) Volitev: a) načelnika, b) nadzorstva.
 - 6.) Slučajnosti.
- OPOMBA: Ako občni zbor ob določenem uri ne bo sklepčen, se bo vršil pol ure pozneje drugi občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število prisotnih članov.
- Člani lahko pregledajo računski zaključek tekom osem dni pred občnim zborom med uradnimi urami v uradni pisarni.
- V Metliki, dne 6. avgusta 1932.

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Vsem znancem in sorodnikom naznanjamo tužno vest, da je danes ob 5. uri Bog rešil mučnega trpljenja našega ljubljene

Dušana Turnška

dijaka III. drž. real. gimnazije

Pogreb našega nepozabnega Dušana se bo vršil v nedeljo, dne 14. avgusta 1932 ob ½ 5. uri popoldne iz hiše žalosti, Langusova ulica št. 11, na viško pokopališče.

Prosimo tihega sožalja!

Ljubljana, dne 13. avgusta 1932.

Rodbina ing. Turnšek

Vsa plesarska in soboslikarska dela

izvršuje točno, solidno in po konkurenčnih cenah pod garancijo

J. HLEBŠ
družba z o. z.

pleskarstvo in soboslikarstvo
LJUBLJANA, Mestni trg 19
ali Cankarjevo nabrežje 21.
Telefon 3070.

LJUBLJANA Masarykova c. 9 (nasproti carinarnici) prevzema

GLASBA

GRAMOFONSKA PLOŠČE

OD DIN 15.—
prodaja »Slagere, Aleksandrova
cesta 4 (prehod »Viktoria«
palače). 69/T

KLAVIRJI, PIANINI
prvorazrednih inozemskih znamk
od Din 11.000 naprej. — »MU-
ZIKA«, Ljubljana, Sv. Petra
cesta 40. 18/T

Klavirji!

Pianini!

Kupujte na obroke

od Din 400.—

prve svetovne fabrikate: Bösendorfer, Steinway, Förster, Petrof, Höpfl, Stingl original, ki so nesporno najboljši! (Lahka, precizna mehanika.) Prodaja jih izključno le sodni izvedenec in bivši učitelj Glasbene Maticе

Alfonz Breznik

Aleksandrova cesta št. 7
(vogal Beethovnovе ulice)

POSODILA

POT DO LASTNEGA DOMA in blagostanja vsakemu odprta. Pojasnila daje Stavbna hranilnica in posojilnica Ljubljana, Mladosticeva 15. 68/T

ISTOSMERNI MOTOR
220 voltov, 8 HP, cca 1000 obratov, tistem proti odškodnini na posodo za 6 tednov. Takojšnje ponudbe na naslov: Martin Zupancič, Grosuplje-Brinje. 3132

SLUŽBE

BRIVSKEGA VAJENCA sprejme takoj Branko Cerjak, brivec, Gosposvetska cesta 7. 3122

STANOVANJA

DVOSOBNO STANOVANJE s predstobo in pritlikinami odam takoj. Pozive se v gostilni Urbanček, Stožice št. 29. 3130

2-4 DIJAKINJE sprejemem v popolno oskrbo poleg gimnazije. Poljanska cesta št. 20/III, vrata 7. 3125

PRODAM

NAJBOLJŠE HRUSKE nudimo po 3.75 Din kg, zaboj po 30 kg, franko žel. postaja naročnika in franko zavojnik. Poleg tega nudimo tudi sveže sive v manjših in večjih količinah po jako zmerni ceni. — Zahtevajte ponudbe od Commercial ag. kom. podjetje, Tuzla. 3112

ZIVALI

KONJA

dva belca (lipičana), dobro ohranjena, za vprego, vožnjo in kočijo, po nizki ceni prodaja J. Černe, št. Vid. Vizmarje št. 66 3131

RAZNO

NA DOMACO HRANO

dobro, se sprejmejo gospodje in gospodične v centru me. sta. Cena zelo nizka. Vpraša se pri H. Rojnik, Pred škofijo 21/III. 3100

»REFORM« so najpripravnije in najcenejše steklenice za konzerviranje povrtnin in sadja. — Glavna zaloga pri tvrdki Lovro Petovar, Ivanjkovci. — Ceniki na zahtevo. 3099

TRAJNA ONDULACIJA 100 Din, všteto striženje in pranje glave, delo prvorazredno. Se priporoča Vendelin Sebal, frizer za dame in gospode, Kolodvorska ulica 35. 3136

SPORTNIKI POZOR! Mocca kavne kocke za skodelico dobre črne kave po Din 1 pri B. Motoh, Ljubljana, Vodnikov trg 5, trgovina dnevno sveže pražene kave. 3121

MALINOVEC

pristen, naraven, s čistim sladkorjem vkuhan, se dobi na malo in veliko v lekarni dr. G. PICCOLI, LJUBLJANA, Dunajska cesta št. 6 56/T

ČEVLJI

NA OBROKE »TEMPO«, Gledališka ulica 4 (nasproti operi).

Najcenejši nakup! KONFEKCIJA — MODA ANTON PRESKEK, Ljubljana, Sv. Petra c. 14. 72/T

TRPEZNI AFRIK MODROCI samo Din 220.—

spalne fotelje, fino izdelane, Din 1300.— prodaja

RUD. SEVER, LJUBLJANA, Marijin trg 2
Telefon 2622

MODROCE

otomane, divane, fotelje in vse tapetniške izdelke vam nudi najceneje

IGNACIJ NAROB, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 16 (pri Levu) 25/T

OTVORITEV

FRIZERSKEGA SALONA!

Cenjenemu občinstvu vljudo naznanjam, da sem otvoril frizerski salon za dame in gospode v Linhartovi ulici 8 (v hiši g. Trinka)

Priporoča se

JOSIP FON, frizerski salon za dame in gospode LJUBLJANA, Linhartova ulica št. 8

DANES ZVEČER

V DVORANO POD KAVARNO

METROPOL (Miklič)

Igra železničarska godba »Sloga«

Začetek ob 9. uri

Vstop prost

Naš ljubi soprog, oče in sin, gospod

ing. Albert Kolenz

je 10. t. m. po dolgem in mučnem trpljenju mirno preminul.

Blagoslovljenje se vrši v petek, 12. t. m. ob 15. uri v mrtvaški dvorani graške deželne bolnice.

Sv. maša zadušnica se bo brala v soboto, dne 13. t. m. ob ½ 8. uri v cerkvi sv. Lenarta v Grazu in ob ½ 7. uri v cerkvi sv. Roka v Brežicah.

Graz, Brežice, 11. avgusta 1932.

HERTHA KOLENZ, soproga — HELGA in HEINZ, otroka — IDA KOLENZ, mati — HANS in FINI SCHNIDERSCHITZ, tati in tača — Dr. NORBERT in GERTY SCHNIDERSCHITZ, svaki in svakinje.

Namesto vsakega posebnega oznanila. Prosimo, da blagovolite opustiti žalne obiske.